

SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI İÇİN
BİR REHBER

TÜRKİYE'DE ULUSLARARASI ÖĞRENCİLER

SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI İÇİN
BİR REHBER

TÜRKİYE'DE ULUSLARARASI ÖĞRENCİLER

Yayımlayan

Türkiye Gençlik STK'ları Platformu

Yayına Hazırlık

İsmail H. Hıra
Kürşat Karaca

İletişim

☒ Beylerbeyi, Beylerbeyi Çamlıca Cd.
4-16, 34676 Üsküdar İstanbul
☎ 0216 321 84 77
🌐 tgsp.org.tr 📧 info@tgsp.org.tr

Yapım

Selika Ajans

ISBN

978-605-06057-3-0

1. Baskı Şubat 2021, Ankara, 1.000 Adet

Ostim OSB Mahallesi 1256 Caddesi
No:11 06370 Yenimahalle / ANKARA
☎ 0312 354 91 31 (pbx)
☎ 0312 354 91 32
🌐 bilgi@tdv.com.tr

Bütün hakları saklıdır.
Yazılı izin olmadan, tanıtım amaçlı
kısa alıntılar dışında hiçbir yolla çoğaltılamaz.

İÇİNDEKİLER

Sunuş	5
Yükseköğretimde Uluslararasılaşma	6
Dünyada Uluslararası Öğrenci Politikaları	14
Amerika Birleşik Devletleri	16
Birleşik Krallık	17
Çin Halk Cumhuriyeti	18
Türkiye Yükseköğretiminin Uluslararasılaşması	20
Türkiye’de Uluslararası Öğrenciler.....	22
Uluslararası İşbirlikleri ve Değişim Programları	25
Study in Turkey	26
Türkiye Bursları	27
Türkiye’de Uluslararası Öğrenci Hareketliliğine Yönelik Kurumlar	30
YÖK	30
YTB ve Türkiye Bursları	32
Türkiye Mezunları	34
Türkiye’de Uluslararası Öğrenci Süreçleri	36
Sonuç ve Değerlendirme	44
Kaynakça	46
EK’ler	50

SUNUŞ

Kamu kurumları ile sivil toplum kuruluşlarının koordinesi ve nitelikli çalışmalarıyla, 2020 itibariyle, 185 bin uluslararası öğrenciye ev sahipliği yapan ülkemiz, her bir öğrenciye ‘misafir’ olarak yaklaşmaktadır. Mezuniyet sonrası ülkemizin gönül elçileri olarak ülkelerine dönecekleri, toplumlar arasında köprüler kurarak medeniyetimizin ve değerlerimizin taşıyıcı ve birleştirici unsurları olarak sürekli iletişimin hedeflendiği uluslararası misafir öğrencilerimize yönelik, ülkemizin her bir köşesinde çeşitli dernek, vakıf ve sivil toplum kuruluşları faaliyetler yürütmektedir.

Sivil toplum kuruluşlarımız tarafından yürütölen başarılı faaliyetler ile ülkemizde eğitim gören misafir öğrencilerin, ülkemizle kültürel, ticari ve diplomatik ilişkilerin gelişmesine zemin hazırlayarak uzun vadeli işbirliklerine zemin hazırlayacakları en güzel netice olarak arzulanmaktadır. Gençlik alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının gelişimi için; rehberlik, koordinasyon, iletişim, istişare ve işbirliği amacıyla oluşturulan bir çatı kuruluş olarak, üye ve paydaş kuruluşlarımızın çalışmalarına bir vizyon ve rehber olarak hazırladığımız *Sivil Toplum Kuruluşları İçin Bir Rehber: Türkiye’de Uluslararası Öğrenciler* raporumuzun faydalı olmasını dilerim.

Ömer Faruk Terzi

TGSP Yönetim Kurulu Başkanı

YÜKSEKÖĞRETİMDE
ULUSLARARASI LAŞMA

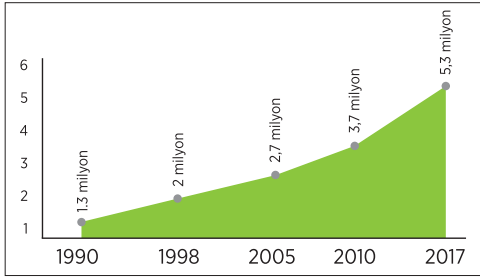
YÜKSEKÖĞRETİMDE ULUSLARARASILAŞMA

Gelişen iletişim ve ulaşım teknolojileri ile ekonomiden kültüre, eğitimden sağlığa her alanda sağlanan küreselleşmenin bir yansıması olarak yükseköğretimde uluslararasılaşma; yüzyıllardır akademi camiasının gündemini işgal etmekte, üniversitelere çeşitli görev ve sorumluluklar biçilmektedir. En yaygın tanımıyla, ‘yükseköğretimin eğitim öğretim, araştırma ve toplumsal hizmet işlevine uluslararası veya kültürlerarası boyutların da entegre edilmesi’ olarak tarif edilen yükseköğretimin uluslararasılaşması; yükseköğretimin öğretim, araştırma ve hizmet misyonlarına uluslararası ve karşılaştırmalı bakış açıları yüklemektedir (Seggie ve Ergin, 2018).

Küreselleşmenin gereği, araştırma-geliştirme, sosyal ve teknolojik yenilik çalışmalarıyla beşeri kalkınmanın temel dinamiklerinden olan yükseköğretimin uluslararasılaştırılması, uluslararası etkileşim ve gelişimin sağlanmasına zemin kazandırmaktadır. Dünyada yükseköğretimin geleceğine dair ayrıntılı bir çalışma hazırlayan OECD, 2030 yılı yükseköğretim projeksiyonunu kısaca şu tespitler ile değerlendirmiştir (OECD, 2009):

- Öğrencilerin, öğretim elemanlarının ve kurumların hareketliliğini içeren sınır-ötesi ve ulus-aşırı yükseköğretim büyüyecektir.
- Akademik araştırmalarda uluslararası işbirlikleri artacaktır.
- Özel ve sınır ötesi yükseköğretimin önemi ve yayılması arttıkça, kalite güvencesinin de önemi artacaktır.

OECD, gelecek yirmi yıl içerisinde yükseköğretim kurumlarının uluslararası işbirliklerinin gelişeceği, uluslararası akademik araştırmaların öneminin artacağı ve öğrenciler ile öğretim elemanlarının sınır-ötesi hareketliliğin yaygınlaşacağını öngörmektedir (2009).

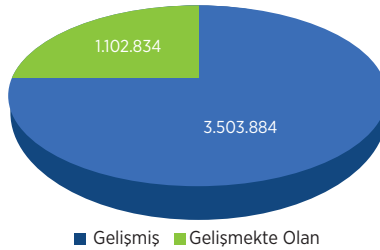

Grafik 1. Yıllara Göre Dünyada Uluslararası Öğrenci Sayısı.

Kaynak: OECD, 2019.

Yükseköğretimde uluslararasılaşmanın en önemli dinamiklerinden ve göstergelerinden birisi olan uluslararası öğrenci hareketliliği, uluslararası eğitim ve burs programları, öğrenci değişim programları ve işbirlikleri ile katlanarak artmıştır. Henüz 30 sene öncesinde 1.3 milyon olan uluslararası öğrenci sayısı, 1998’de 2 milyona, 2010’da 3.7 milyona ve son veriler ışığında 2017’de 5.3 milyona yükselerek; sadece OECD ülkelerinde bile 2016’dan 2017’ye %6 artış göstermiştir.

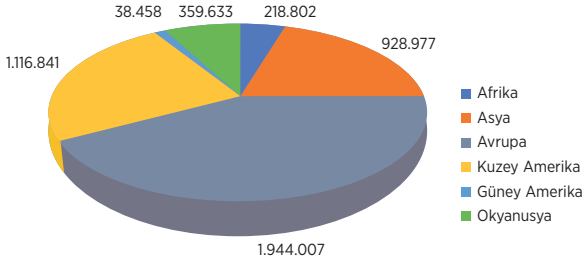
Cazibesi giderek artan ve 2017 rakamlarıyla 5 milyondan fazla öğrencinin katıldığı uluslararası eğitim furyasında; eğitim dili, tarihi ve kültürel bağlar, coğrafi yakınlık, hükümetlerin siyasi tutumları ve ikili ilişkileri öğrencilerin ülke seçiminde önde gelen faktörlerdir. Ülkelerin ekonomik gelişmişliği ve eğitim imkanlarının ise, istatistiklerde başat faktör olarak sonuçlara yansıdığı görülmektedir. 2014 yılında 4 milyonu aşkın uluslararası öğrenciden %76’sı gelişmiş ülkelerde eğitimi tercih ederken, kalan %24’ünün ise gelişmekte olan bir ülkeyi tercih ettiği görülmektedir.

Grafik 2: Uluslararası Öğrencilerin Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkelere Dağılımı (2014)

Kaynak: Seggie ve Ergin, 2018.

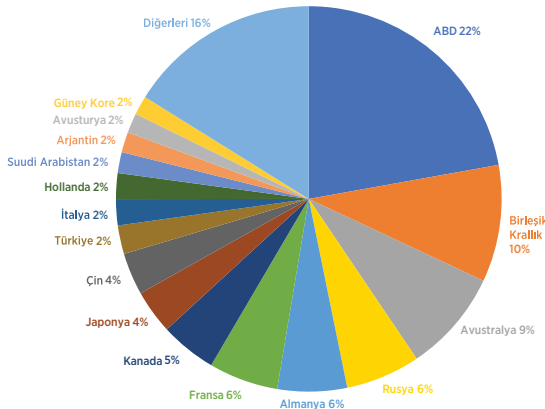
Dünyadaki uluslararası öğrenciler ekonomik gelişmişlik ve eğitim imkanları itibariyle gelişmiş Batılı ülkeleri tercih ederken, öğrencilerin salt çoğunluğunun Avrupa ve Kuzey Amerika kıtalarında bulunduğu görülmektedir.

Grafik 3: Uluslararası Öğrencilerin Coğrafi Dağılımı (2014)

Kaynak: Seggie ve Ergin, 2018.

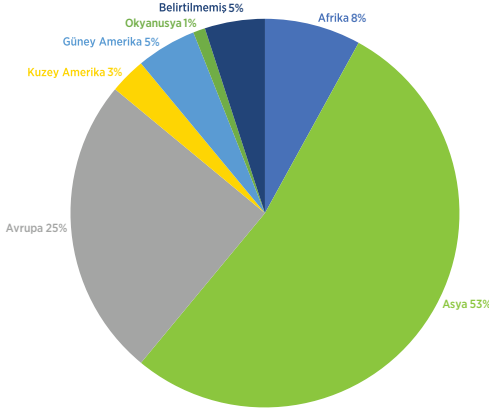
Uluslararası öğrenciler eğitim için yoğunlukla gelişmiş dünya ülkelerini tercih ederken, %40'tan fazlasının ABD, Birleşik Krallık, Avustralya ve Kanada'da bulunduğu, bu ülkelerin ardından Rusya Federasyonu, Almanya ve Fransa'nın geldiği görülmektedir (OECD, 2019). 2017 istatistiklerine göre OECD ülkelerindeki 3.7 milyon uluslararası öğrencinin 985 bini ABD'de, 436 bini Birleşik Krallık'ta, 381 bini Avustralya'da ve 210 bini ise Kanada'dadır. Ülkemizde 2017'de 108 bin ve 2020'de 178 bin uluslararası öğrenci sayısı ile toplam uluslararası öğrenci sayısının yaklaşık yüzde 2'sini barındırdığı değerlendirildiğinde rakiplerine kıyasla bu oranların çok düşük olduğu görülmektedir (Erdoğan, 2019).

Grafik 4. Uluslararası Öğrenci Sayılarının Ülkelere Göre Yüzde Olarak Dağılımı

Kaynak: OECD, 2019.

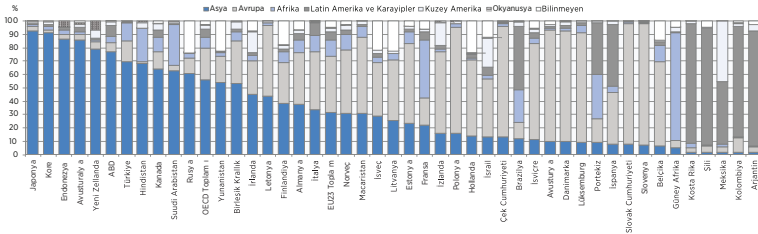
Uluslararası eğitime katılım en çok Asya ve Avrupa'dan olurken, diğer coğrafi bölgelerden katılımların ise çok düşük olduğu görülmektedir.

Grafik 5: Uluslararası Öğrencilerin Menşelerinin Dağılımı (2013)

Kaynak: YÖK, 2017.

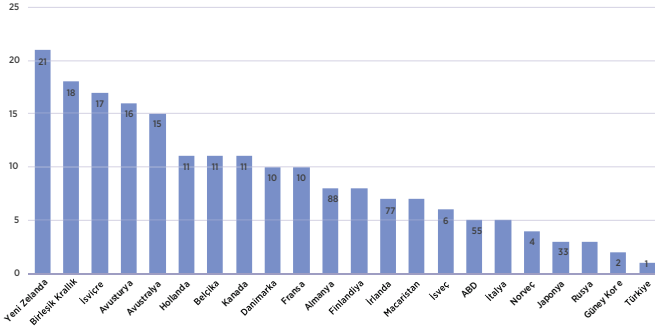
Uluslararası öğrencilere kaynak ülkeler ile ev sahipliği yapan ülkeler karşılaştırıldığında, ev sahibi ülkelerde ekonomik gelişmişlik ve eğitim imkânlarının sağlanması olduğu, kaynak ülkelerin ise henüz gelişmemiş ya da gelişmekte oldukları gözlemlenmektedir. Grafik 5'te ülkelerdeki uluslararası öğrencilerin menşesi kitaları ayrıntılı olarak gösterilmektedir. OECD'nin 2019 yılı verilerine göre, ülkelerin hangi kıtalardan öğrencilere ev sahipliği yaptığı ayrıntılı olarak Grafik 6'da görülebilmektedir.

Grafik 6: Uluslararası Öğrencilerin Menşesi ve Tercih Dağılımı (2017)

Kaynak: OECD, 2019.

Ülkelerde yükseköğretimin uluslararasılaşma seviyesini gösteren en önemli unsurlardan birisi de, ülkedeki uluslararası öğrencilerin ulusal öğrencilere oranıdır. Ülkelerin nüfus ve demografik büyüklükleri aynı olmadığı için, gelen ve giden öğrenci istatistiklerinin karşılaştırmalı olarak da değerlendirilmesi önemlidir. En çok uluslararası öğrenciye sırasıyla ABD, Birleşik Krallık, Avustralya, Rusya ve Almanya ev sahipliği yaparken; uluslararası öğrencilerin kendi ulusal öğrencilerine oranla en yüksek beş ülke ise sırasıyla Yeni Zelanda, Birleşik Krallık, İsviçre, Avusturya ve Avustralya olduğu görülmektedir (OECD, 2017). 2010 verilerine göre Türkiye'deki uluslararası öğrenci sayısının ulusal öğrencilere oranının %1 olması, ülkemizin uluslararasılaşma çalışmalarının, henüz yeterli seviyede olmadığını gözler önüne sermektedir (Çetinsaya, 2014).

Grafik 7: Uluslararası Öğrencilerin Ulusal Öğrencilere Oranı (2015)

Kaynak: OECD, 2017.

Dünyada uluslararası öğrenci hareketliliğine yönelik şu kaynaklar incelenebilir:

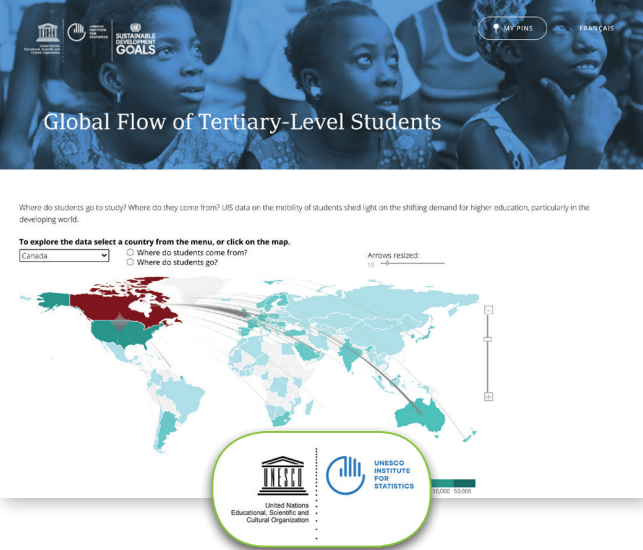

Education at a Glance

2023
2019
2018
2017
2016

Latest Edition
Education at a Glance 2020
OECD Indicators

Bir Bakışta Eğitim (Education at a Glance), OECD
https://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance_19991487

Global Flow of Tertiary-Level Students

Where do students go to study? Where do they come from? UIS data on the mobility of students shed light on the shifting demand for higher education, particularly in the developing world.

To explore the data select a country from the menu, or click on the map.

Canada

Where do students come from?
Where do students go?

Arrows resized: 10

Uluslararası Öğrenci Hareketliliği, UNESCO
<http://uis.unesco.org/en/uis-student-flow>

DÜNYA'DA
ULUSLARARASI
ÖĞRENCİ
POLİTİKALARI

DÜNYA'DA ULUSLARARASI ÖĞRENCİ POLİTİKALARI

Neo-liberal politikaların etkisiyle Dünyada cazip bir fenomen haline gelen uluslararası eğitim furçası, benzer standartlar çerçevesinde şekillense de farklı ülkelerde farklı algı ve politikalarla ortaya çıkmaktadır. Uluslararası öğrenci profili ve beklentisi, uygulaması ve sonuçları ülkeden ülkeye, bölgeden bölgeye farklılık gösterebilmektedir. İç siyaset ve dış ilişkiler, tarihi ve kültürel değerler, refah ve yükseköğretimde gelişmişlik düzeyi gibi temel faktörler uluslararası yükseköğretimin gelişmesinde önemli rol oynamaktadır.

Uluslararası öğrenci hareketliliğine yönelik Dünyanın çeşitli bölgelerinde farklı itme-çekme faktörleri bulunurken, Küresel Kuzey ve Küresel Batı'nın dünya vatandaşlığı algısının yıkılarak, artık küresel vatandaşlığın yanı sıra bölgesel kimliğin de ön plana çıktığı tartışılmaktadır. Genel-geçer uluslararası öğrenci politika ve uygulamalarının artık mümkün olmadığına değinen Dr. Ruhi Can Alkın, ülkelerin ve bölgelerin yükseköğretimdeki uluslararası bağlantı ve işbirliklerinin artan önemine odaklanılmasını tavsiye etmektedir (2020).

ERASMUS gibi bölgesel ve küresel hareketliliği destekleyen burslu eğitim programları, şube kampüsler ile 'evde uluslararasılaşmayı' sağlayan ara formüller, eğitim aktarma merkezleri (education hubs) ile güncel akademik ve teknolojik gelişmeleri bilgi ekonomisi ile bir araya getirerek uluslararası öğrenci ve öğretim görevlisi hareketliliğini destekleyen çözümler gibi alternatif yaklaşımlar ile yükseköğretimde küreselleşme ve modernleşmenin sağlanması hedeflenmektedir. Farklı ülkelerde uluslararası öğrenci politika ve uygulamalarına yönelik yapılacak kapsamlı değerlendirmeler ise, uluslararası öğrenci hareketliliğinin geçmişine ve geleceğine yönelik önemli çıkarımlar ortaya koyacaktır.

Uluslararası öğrenci hareketliliğinin önemli bir arka planı ve sonucu olarak, uluslararası öğrencilerin ülke ekonomisine katkıları yadsınamayacak kadar önemlidir. 2018 yılı verilerine göre küresel ekonomiye 200 milyar dolardan fazla katkısı olan uluslararası öğrenci pazarının önemli bir kısmını Amerika, İngiltere, Fransa, Avustralya ve Kanada elinde tutmakta; Malta ve Kıbrıs gibi ülkelere de önemli bir ekonomik gelir sağlamaktadır (Oğurlu). Ulusal Yabancı Öğrenci Danışmanları Derneği, 2018 – 2019 eğitim öğretim yılında yaklaşık 1 milyon uluslararası öğrencinin 458 bin işe ve ABD

ekonomisine 41 milyar dolar katkısı olduğunu; bu katkının üniversitelerin finansmanı için çok önemli bir payı olduğunu ortaya koymuştur (NAFSA). Uluslararası öğrenciler İngiltere ekonomisine 20.3 milyar sterlin katkı sağlarken, Avustralya ekonomisine ise 32.2 milyar dolar yıllık katkısı olmuştur (Kaplan, 2018; Özek, 2019)

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ

Yirminci yüzyıl itibarıyla Dünyanın en modern ve kurumsal yükseköğretim kurumlarını barındıran ABD, İkinci Dünya Savaşı'nda Avrupa'dan göç eden bilim insanları, öğretim görevlileri ve öğrencilerin sığınağı olarak günümüz yükseköğretiminin uluslararası markalarından birisi haline gelmiştir. Soğuk Savaş döneminde Sovyet Bloku'na karşı ekonomik ve ideolojik üstünlüğü kurmak ve korumak amacıyla uluslararası öğrenci ve öğretim görevlisi hareketliliğine önem veren ABD, bilimsel araştırmaların fonlanması, uluslararası düşünce kuruluşlarının ve projelerinin desteklenmesi, bilim insanlarına yönelik önemli destekleri ile son yüzyılda en fazla uluslararası öğrenciye ev sahipliği yapan ülke olmuştur. Bugün de ABD'nin yükseköğretim kurumlarında 1 milyona yakın uluslararası öğrenci eğitim görmektedir (UNESCO).

Yükseköğretimin uluslararasılaşmasında ve gelişmesinde öncü konumda olan ABD, Amerikan yükseköğretimini Dünya çapında bir marka haline getirerek sadece burslarla sağlanan bir hareketlilikten çıkarılmış, büyük bir ekonomik kaynak haline dönüştürmüştür. ABD üniversiteleri, az sayıdaki burslu öğrenciler hariç, uluslararası öğrencilerin eğitim harç ve harcamalarıyla finanse edilmekte, uluslararası eğitim devlet ve üniversiteler için önemli bir gelir kaynağı olarak görülmektedir. Ülkedeki uluslararası öğrencilerin yüzde doksanından fazlası eğitim hizmetlerinden ücretli olarak faydalanırken, Amerikan ekonomisine de ciddi katkıda bulunmaktadır. (Alkın, 2020)

İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinin ardından, 1946'da başlatılan Fulbright eğitim programıyla Dünyanın her yerinden öğrenciler, akademisyenler ve sanatçıların eğitim, kültür ve sanat faaliyetlerine yönelik burs programı başlatılmıştır. ABD Dışişleri Bakanlığı Eğitim ve Kültür İşleri Bürosu kapsamında yürütülen Fulbright eğitim programı ile 2017'e yılında dek 153.928 uluslararası öğrenci ABD üniversitelerinde eğitim bursu imkanı kazanmıştır (Alkın, 2020). Yurtdışından Amerika'ya eğitim için gelen öğrencilerin 'demokrasi' endokrinasyonu ile yetiştirilerek 'demokrasi' bilincini ülkelerine taşımaları ve uzun vadede Nye'in yumuşak güç teorisi doğrultusunda ülkelerinde Amerikan çıkarlarına hizmet etmesi öngörülmektedir (Mawer, 2017, s. 238; Ulutaş, 2016, s. 5 akt. Alkın, 2020, 48). 2000li yıllara kadar Dünya genelinde 200'den fazla devlet başkanı ya da başbakanın Fulbright burs programından faydalanarak ABD'de eğitim görmüş olması ise, öngörülen sonuçların alındığını ortaya koymaktadır (Alkın, 2020).

Fulbright Burs Programı başta olmak üzere, Boren Burs Programı, Gilman Uluslararası Burs Programı, Dil Bayraktarlığı Programı (Language Flagship Program) gibi

burs programları ve Dışişleri Bakanlığı Eğitim ve Kültürel İlişkiler Dairesi tarafından fonlanan EducationUSA isimli organizasyon ile her yıl binlerce öğrenciyi burslu ve çok daha fazlasını ücretli olarak ülkesinde ağırlayan ABD, bir kamu politikası olarak demokrasi ve küresel vatandaşlık vurgusuyla İngilizceye hakim, küresel akla sahip bireyler yetiştirerek ekonomik ve kültürel politikalarını küresel düzleme taşımak istemektedir (Alkın, 2020). 1 milyona yakın uluslararası öğrenci sayısı ile Dünyada en fazla uluslararası öğrenci barındıran ülke konumunda olan ABD, uluslararası öğrenci hareketliliğinden ekonomisine yıllık 41 Milyar dolarlık katkı sağlamaktadır (NAFSA, 2019). En çok öğrenci gönderen ülkeler ise Çin (321,625), Hindistan (142,618), Güney Kore (56,186), Suudi Arabistan (54,709) ve Kanada (27,800) olurken; bu altı ülkenin öğrencilerinin toplamı, ABD'deki tüm uluslararası öğrencilerin salt çoğunluğuna denk gelmektedir (UNESCO).

BİRLEŞİK KRALLIK

OECD'nin 2019 rakamlarına göre 435.000'i aşkın uluslararası öğrencisiyle Dünya'da en fazla uluslararası öğrenciye sahip ikinci ülke konumunda olan İngiltere'de, uluslararası öğrenci hareketliliğinin ülkeye katkısının 25 Milyar sterlini aştığı hesaplanmaktadır (HESA, 2019). Uluslararası öğrencilere gelir amaçlı yaklaşan İngiltere, AB üyesi olmayan diğer ülke vatandaşlarından kendi Britanya vatandaşları ve AB üyesi ülkelerin vatandaşlarından talep ettiği harç ücretlerinin yaklaşık 6-7 katını talep etmektedir (Alkın, 2020). Uluslararası öğrenci hareketliliğine 1979'dan bugüne 'yardımdan ticarete' politikasıyla yaklaşan İngiliz hükümeti, uluslararası öğrenci hareketliliğini üniversiteler için önemli bir bütçe kaynağı olarak görmektedir.

İngiltere gelir getirme temelli uluslararası öğrenci politikasında, İngiliz yükseköğretimini küresel bir marka haline getirmek ve daha fazla uluslararası öğrenci çekimine yönelik güçlü uluslararası partnerlikler geliştirme hedefleri kapsamında çeşitli kurumlar ile burs programları yürütmektedir. 1934 yılından bugüne İngilizce dil eğitimi ve İngiltere'de yükseköğretim danışmanlığı yapan British Council, yüzü aşkın ülkede şubeleriyle İngiliz hükümetiyle koordineli olarak çalışmaktadır (Budak, 2012). İngiliz değerlerine, kültürüne ve dış politikasına bağlı olarak küresel ölçekte liderler yetiştirmek amacıyla ve İngiltere'nin kamu diplomasisi süreçlerine katkı sağlama hedefinde 1983 yılından beri yürütülen Chevening burs programı kapsamında 50 binden fazla uluslararası öğrenci İngiltere'de eğitim görmüştür.

UNESCO'nun güncel verilerine göre 435.000'i aşkın uluslararası öğrencisiyle Dünya'da en fazla uluslararası öğrenciye sahip ikinci ülke konumunda olan İngiltere'ye; öğrencilerin 95.000'i Çin'den, 16.000'i Hong-Kong bölgesinden, 16.000'i Hindistan'dan, 16.000'i Malezya'dan ve 16.000'i Amerika Birleşik Devletleri'nden gelmiştir. İngiltere'nin sömürge geçmişi ve yoğun göçmen ilgisi geçmişteki kolonyal bağların günümüzde eğitim özelinde sürdürüldüğünü göstermekte; İngiltere merkezli İngiliz Milletler Topluluğu Üniversiteleri Birliği (Association of Commonwealth Univer-

sities) İngiltere'nin eski sömürgelerinde faaliyetler yürüterek İngiltere'ye öğrenci çekmek gibi çalışmalar yürütmektedir. Birlik, İngiliz Milletler Topluluğu kapsamında burs programları, öğrenci ve öğretim görevlisi değişim programları, ortak projeler ve etkinlikler yürüterek eski İngiliz sömürgelerindeki üniversitelerin ve kurumların birbirleriyle ve İngiltere ile olan bağlantısını sürdürmektedir. Örneğin, İngiltere'nin Hindistan ile kurduğu yükseköğretim işbirliği U.K.- India Education and Research Initiative (İngiltere-Hindistan Eğitim ve Araştırma Girişimi) adlı kurum üzerinden gerçekleştirilmekte ve yıllık elli milyar pound'a yakın bir bütçe ile desteklenmektedir. Birlik de, yarım asrı aşkın süredir tüm üye ülkelerin faaliyetlerini her yıl Commonwealth Universities Yearbook adlı raporla kamuoyuna sunmaktadır (Alkın, 2020).

ÇİN HALK CUMHURİYETİ

Uzun yıllar komünist ideolojiler ile dışarıya kapalı bir yönetim benimseyen Çin, küreselleşmenin baskısı ve modernleşmenin gereği olarak yükseköğretimde uluslararasılaşmaya yönelik politikalar geliştirmeye başlamıştır.

Sosyalist rejimin etkisiyle üniversitelerinde serbestleşmeyi sağlayamayan Çin; rakipleri ABD, Birleşik Krallık, Almanya vb. aksine yükseköğretimde uluslararasılaşmayı genel olarak dışarıya öğrenci göndererek sağlamayı hedeflemektedir. Uluslararası öğrenci ve öğretim görevlisi hareketliliğinde kaynak ülke konumunda olan Çin'in, son rakamlara göre, 1 milyona yakın vatandaşı yükseköğretim için farklı bir ülkede bulunmaktadır (UNESCO). Dünya genelinde 6 milyona varan uluslararası öğrenci sayısı göz önüne alındığında ise, her 6 kişiden 1'inin Çin'den olduğu görülmektedir (OECD, 2019).

Çin/UNESCO - Büyük Duvar Dostluğu (China/ UNESCO- The Great Wall Fellowship), Asya'da Eğitim Gör Bursu (Study In Asia Scholarship), Çin/Güneydoğu Asya Milletleri Birliği Üniversite Ağı Bursları (China/Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) University Network (AUN) Scholarship), Çin Hükümeti Burs Programı (Chinese Government Scholarship Program (European Union Window) gibi burs programları, uluslararası değişim programları ve dünya genelinde sayısı 400'ü bulan Konfüçyüs Enstitüleri ile yükseköğretimde uluslararasılaşma atılımları yapan Çin; son verilere göre 178 binden fazla uluslararası öğrenciyi ağırlarken, Orta ve Uzun Süreli Eğitim Reformu ve Gelişimi Ulusal Planı (National Plan for Medium and Long-Term Education Reform and Development) ile bu sayıyı daha da artırmaya çalışmaktadır (Alkın, 2020).

T Ü R K İ Y E
Y Ü K S E K Ö Ğ R E T İ M İ N İ N
U L U S L A R A R A S I L A Ş M A S I

TÜRKİYE YÜKSEKÖĞRETİMİNİN ULUSLARARASILAŞMASI

Küresel bir fenomen ve gereklilik haline gelen yükseköğretimin uluslararasılaşması, ülkemizde de son yılların önemli gündemlerinden biri haline gelmiştir. Yükseköğretimde sağlanan iyileştirmeler ve gelişmeler ile ülkemiz, proaktif dış politikasının etkileri doğrultusunda uluslararası öğrenciler için önemli bir merkez haline almıştır. Son yıllarda niceliksel anlamda önemli bir büyüme kat eden Türkiye yükseköğretim sisteminin, dünyada çekim merkezi haline gelmesini ve uluslararasılaşmada kurumsal kapasitenin artmasını sağlamak amacıyla YÖK, 2017’de Yükseköğretimde Uluslararasılaşma Strateji Belgesi’ni yayımlamıştır. Belge ile 2022 sonuna kadar şu hedeflerin gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir:

- Nitelikli uluslararası öğrenci, öğretim elemanı ile değişim programından yararlanan öğrenci ve öğretim elemanı sayılarının artırılması,
- Uluslararası sıralamalarda ilk 500’de Türk üniversitesi sayısının artırılması,
- Yabancı dilde eğitim veren programların sayısının artırılması,
- Hedef/Odak ülkelerin belirlenmesi ve bu ülkeler üzerinde yoğunlaşılması,
- Hedef/Odak ülkeler bağlamında öncelikli eğitim ve işbirliği alanlarının belirlenmesi,
- Yabancı hükümetler ve çok uluslu kurumlar ile imzalanan işbirliği antlaşması sayısının artırılması,
- Kendi ülkelerindeki üniversitelerde çalışmak üzere yabancı öğretim elemanı yetiştirilmesi,
- Özellikle lisansüstü eğitim için yurtdışına gönderilen öğrencilerin yoğun olarak bulunduğu ülkelerde “akademik müşavir” sıfatıyla personel istihdam edilmesi,
- Uluslararası öğrenciler için ayrılan barınma kapasitesinin artırılması,
- Burs imkânlarının çeşitlendirilmesi.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı tarafından hazırlanan On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023)’nda ülkemizde yükseköğretimin uluslararasılaşması ve uluslararası öğrenci hareketliliğine yönelik şu adımlar planlanmıştır:

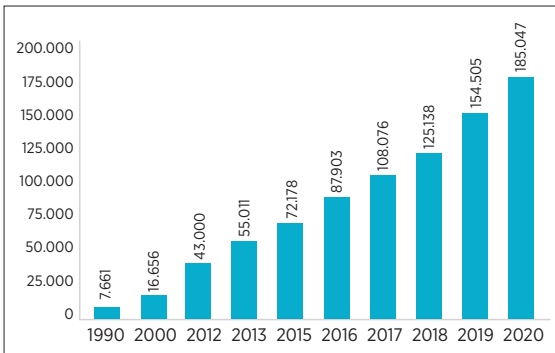
- Ülkemizin yükseköğretim alanında uluslararasılaşma düzeyi artırılabilecektir.
 - Etkili tanıtım çalışmalarıyla yükseköğretim sistemine uluslararası erişim kolaylaştırılacaktır.

- Yükseköğretim sistemindeki nitelikli uluslararası öğrenci sayısı artırılabacaktır.
- Nitelikli yabancı uyruklu akademisyenlerin toplam istihdamı oranı içindeki payı artırılabacaktır.
- Yabancı dilde eğitim veren programların sayısı artırılabacak, yükseköğretim kurumlarının uluslararası öğrencilere yönelik barınma imkânları geliştirilecek ve uluslararasılaşmada kurumsal kapasite artırılabacaktır.
- Türk yükseköğretiminin uluslararası kalkınma işbirliğimizin güçlü olduğu ülkeler açısından çekim merkezi haline getirilmesi için orta ve uzun vadeli stratejiler oluşturulacaktır.
 - Türkiye Bursları kapsamında özel bir program oluşturulacak, nitelikli işgücünün tespiti yapılacak ve seçilen öğrencilerin Türkiye’de çalışma izni alması kolaylaştırılacaktır.

2020 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı’nda ‘Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum’ politikaları kapsamında; etkili tanıtım çalışmalarıyla yükseköğretim sistemine uluslararası erişimin kolaylaştırılması, yabancı dilde eğitim veren programların sayıca artırılması, yükseköğretim kurumlarının uluslararası öğrencilere yönelik barınma imkânlarının geliştirilmesi ve uluslararasılaşmada kurumsal kapasitenin artırılmasına dair faaliyet ve projeler yürütülmesi planlanmıştır.

Türkiye’de Uluslararası Öğrenciler

Türkiye’de uluslararası öğrenci hareketliliğine yönelik politikalar 1992 yılında ‘Büyük Öğrenci Projesi’ ile geliştirilmeye başlanmıştır. Geliştirilen sistematik politikalar ile 2000’li yılların başında bir ivme yakalanmış ve uluslararası öğrencilere yönelik politikaların koordinasyonu için 2010’da Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) kurulmuştur.

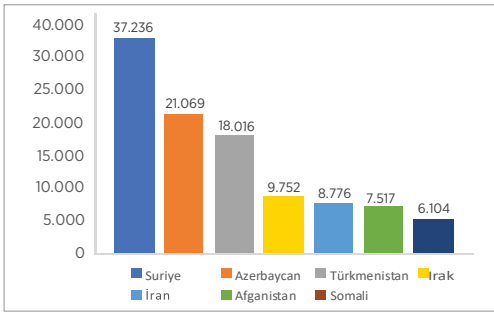

Grafik 8: Türkiye’de Uluslararası Öğrenci Sayıları

Kaynak: YÖK verileriyle oluşturulmuştur.

Ülkemizde Kalkınma Planları, Hükümet Programları ve Strateji Belgeleri ile önem verilen uluslararası öğrenci hareketliliği her yıl artış sağlamıştır. 1990 yılında 7.661 uluslararası öğrenci Türkiye yükseköğretiminden yararlanmışken, bu sayı 2000'de 16.656, 2013'te 55.011, 2016'da 87.903, 2017'de 108.076, 2018'de 125.138, 2019'da 150 bini geçmiş ve 2020 yılı son verilerine göre 185 bine ulaşmıştır.

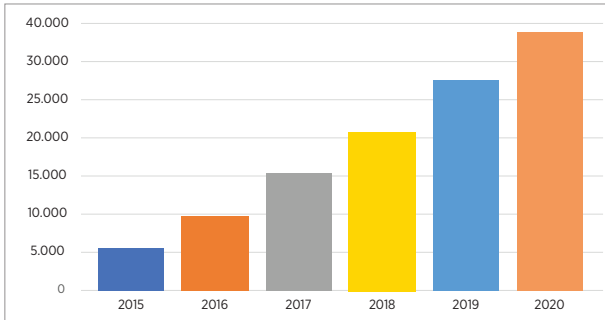
Coğrafi özellikleri, tarihi ve kültürel bağları ile dış politikasının etkisiyle ülkemiz, en çok yakın dil, tarih ve kültür birliği olan ülkelerden öğrenci çekmektedir. YÖK verileriyle 2019-2020 eğitim öğretim yılında ülkemizde eğitim gören 185.047 uluslararası öğrenciden 37.236'sı Suriye, 21.069'u Azerbaycan, 18.016'sı Türkmenistan, 9.752'si Irak, 8.776'sı İran, 7.517'si Afganistan ve 6.104'ü Somali kökenlidir.

Grafik 9: Ülkemizde Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin Kökenleri

Kaynak: YÖK verileriyle oluşturulmuştur.

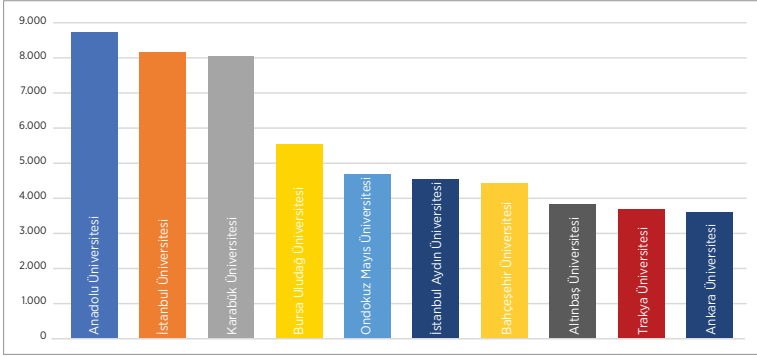
Çoğunlukla yakın coğrafya öğrencilerinin tercihi olan ülkemizde, iç savaşın da etkisiyle Suriyeli öğrenciler de son yıllarda Türkiye yükseköğretimine ilgilerini artırmışlardır. 2015'te 5.560 Suriyeli öğrenci ülkemizde yükseköğretimde bulunurken bu sayı 2016'da 9.689, 2017'de 15.042, 2018'de 20.701, 2019'da 27.034 ve 2020'de büyük bir artışla 37.236 olarak kaydedilmiştir.

Grafik 10: Yıllara Göre Ülkemizde Eğitim Gören Suriyeli Öğrenciler

Kaynak: YÖK verileriyle oluşturulmuştur.

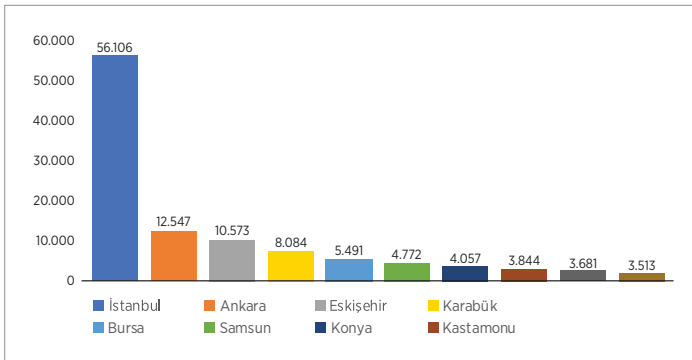
YTB bünyesinde 'Türkiye Bursları', Yükseköğretim Kurulu'nun 'YÖK Bursları', çeşitli sivil toplum kuruluşlarının eğitim bursları ya da kendi imkanlarıyla ülkemize gelen uluslararası öğrencilere yönelik ülkemizde 207 üniversitede 60 bine yakın programda öğrenim görme fırsatı sunulmaktadır (AA, 2020a). 2019 - 2020 verilerine göre; Anadolu Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Karabük Üniversitesi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi ve İstanbul Aydın Üniversitesi; uluslararası öğrenci sayısının en yüksek olduğu üniversitelerdir.

Grafik 11: En Çok Uluslararası Öğrenci Ağırlayan Üniversiteler

Kaynak: YÖK verileriyle oluşturulmuştur.

Yükseköğretim Kurulu verilerine göre Türkiye'de 2019 - 2020 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 185.047 uluslararası öğrenciden 56.106'sı İstanbul, 12.547'si Ankara, 10.573'ü Eskişehir, 8.084'ü Karabük ve 5.491'i Bursa'dadır.

Grafik 12: Türkiye'de İller Bazında Uluslararası Öğrenci Sayıları (2018-2019)

Kaynak: YÖK verileriyle oluşturulmuştur.

Uluslararası İşbirlikleri ve Değişim Programları

Yükseköğretimin uluslararasılaşması yönünde çeşitli ülkelerle anlaşma, protokol ve mutabakat zaptları imzalayan ülkemiz, uluslararası zirve ve örgütlere de aktif olarak katılmaktadır.

1999 yılında başlatılan ve Türkiye'nin 2001'de dahil olduğu Bologna Süreci, yükseköğretimin uluslararasılaştırılması hususunda taraflara sağladığı Avrupa Yükseköğretim Alanı'nda öğrenci ve öğretim elemanı hareketliliği, yükseköğretimde kalite güvence sistemlerinin oluşturulması ve yükseköğretim sisteminin ortak ve uyumlu çalışması açısından önemlidir. Türkiye, sürecin önemli bir parçası olarak, Sürec kapsamındaki hedeflere ve gerekliliklere yönelik çalışmalara yoğun çaba sarf etmektedir (YÖK, 2020a). Ayrıca 48 ülkeden 800'den fazla üyesiyle Avrupa üniversitelerinin bir araya geldiği en büyük sivil birlik olan Avrupa Üniversiteler Birliği (EUA)'nde ülkemiz, 57 üyeyle bulunmaktadır (EUA).

Ülkemiz, 1987 yılında Avrupa Birliği tarafından hayata geçirilen ve Avrupa bölgesinde eğitim, gençlik ve spor alanlarında öğrenci ve personel hareketliliğini destekleyen Erasmus+ Programı'nın aktif taraflarındandır. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı (Türkiye Ulusal Ajansı) marifetiyle takip edilen Erasmus+ Programı kapsamında, 2014'ten 2019'a 500 binden fazla Türk vatandaşı Program imkanlarından faydalanarak Avrupa'ya gitmiştir (AA, 2019a). Program kapsamında 2018 yılında ülkemizden 251 yükseköğretim projesi kabul almış, yaklaşık 50 milyon euro bütçe ile 21.445 kişi yararlanmıştır (Erasmus+). Ankara Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi sırasıyla en çok öğrenci gönderen kurumlar iken, gençlerimiz sırasıyla en çok Polonya, Almanya ve İtalya'yı tercih etmektedir.

Eğitim Yılı	Giden Öğrenci Sayısı	Gelen Öğrenci Sayısı
2010/11	10.095	4.288
2011/12	11.826	5.269
2012/13	14.399	6.135
2013/14	15.060	6.818
2014/15	14.666	7.943
2015/16	16.193	7.469
2016/17	17.008	3.563
2017/18	17.957	3.521

Grafik 13: Yıllara Göre Erasmus+ Öğrenci Hareketliliği

Kaynak: Erasmus+ verileriyle oluşturulmuştur.

Türkiye, İslam dünyasında yükseköğretim alanındaki işbirliğini teşvik etmek ve İslam dünyasındaki yükseköğretimin niteliğini arttırmak amacıyla düzenlenmekte olan İslam Dünyası Rektörler Forumu'nun aktif bir parçasıdır. İslam dünyası yükseköğretim alanının oluşturulması ve ortak eğitim öğretim programları düzenlenmesi gibi pek çok alanda işbirliği çalışmaları yürütülmektedir.

Türkiye'yi yükseköğretim alanında bir çekim merkezi haline getirmek ve Türkiye yükseköğretim alanının uluslararasılaşma sürecine katkıda bulunmak amacıyla 2013 - 2014 eğitim öğretim yılından itibaren hayata geçirilen Mevlana Değişim Programı, Avrupa ülkeleri ile Erasmus+ Programını etkin bir şekilde kullanan üniversitelerimizin Türkiye merkezli bir küresel değişim programı olarak Türkiye ile dünyadaki bütün yükseköğretim kurumları arasında öğrenci ve öğretim elemanı değişimini sağlamaktadır. YÖK tarafından koordine edilen, gelen ve giden öğrencilere çeşitli burs imkanları sağlayan Mevlana Değişim Programı kapsamında 2019 - 2020 eğitim öğretim yılında 66 ülkeyle öğrenci değişimi yapılmıştır (AA, 2019b). Mevlana Değişim Programı kapsamında, başladığı 2013-2014 eğitim öğretim yılından bugüne kadar 5 bin 990 öğrenci ve öğretim elemanı hareketliliği desteklenmiştir (AA, 2020a).

YÖK'ün 2019 Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu verilerine göre 2017-2018 eğitim öğretim yılında Mevlana, Erasmus vb. uluslararası değişim programları kapsamında 165 üniversiteden 20.917 öğrencimiz yurtdışına çıkarken, 131 üniversiteye 5.609 uluslararası öğrenci gelmiştir (2020).

Gelen Öğrenci		Giden Öğrenci	
Kastamonu Üniversitesi	432	Ankara Üniversitesi	705
Marmara Üniversitesi	272	Anadolu Üniversitesi	699
Yıldız Teknik Üniversitesi	245	Boğaziçi Üniversitesi	683
Boğaziçi Üniversitesi	210	Hacettepe Üniversitesi	635
Öndokuz Mayıs Üniversitesi	199	Marmara Üniversitesi	617

Grafik 14: Uluslararası Değişim Programları Hareketliliği En Yüksek Üniversiteler (2017 - 2018)

Kaynak: Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu - 2019 (YÖK) verileriyle oluşturulmuştur.

Study in Turkey

Yükseköğretim Kurulu tarafınca Türkiye yükseköğretim sistemini, Türkiye'de eğitim imkanlarını ve üniversiteleri kurumsal ve profesyonel bir şekilde tanıtmak amacıyla kurulan www.studyinturkey.gov.tr internet portalı, Türkiye'deki bütün üniversiteler ve eğitim programlarının yanı sıra burslar, uluslararası öğrencilerin deneyimleri, yaşam şartları vb. çeşitli bilgilerle uluslararası öğrenciler için önemli bir rehber olarak kurgulanmıştır. Arama robotu vasıtasıyla eğitim dili, akademik programlar vb. tercihlere göre uygun sonuçlara kolaylıkla erişen aday öğrenciler, beş adımla başvuru sürecini ve gereklilikleri görebilmektedir.

'Study in Turkey' markası altında uluslararası fuar ve etkinliklerde, Türkiye'de uluslararası eğitim imkanlarına yönelik etkinlikler ve tanıtımlar yapılmaktadır. Halihazırda

Türkçe, İngilizce ve Arapça olmak üzere üç dilde içerik hazırlanan internet sitesinde, yakın gelecekte Rusça, Çince, Fransızca ve İspanyolca gibi diğer dillerde de hizmet verilmesi planlanmakta; sosyal medya hesapları aracılığıyla da aktif bir şekilde tanıtım çalışmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda Dışişleri Bakanlığı, YÖK, YTB, Türk Hava Yolları, DEİK vb. paydaşlarla da çeşitli işbirlikleri geliştirilmiştir.

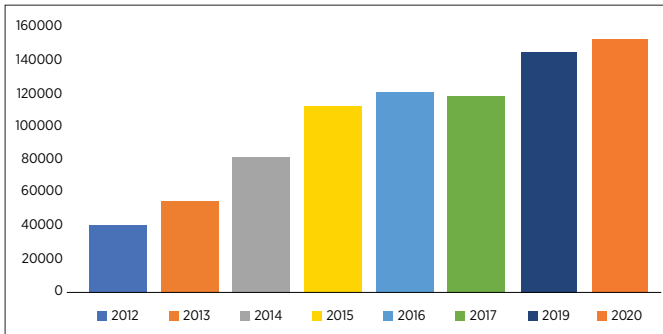
Türkiye Bursları

Türkiye'de yükseköğretimin uluslararasılaştırılması ve öğrenci hareketliliğinin desteklenmesi amacıyla pek çok burs programı yürütülmektedir. YÖK tarafından verilen eğitim, araştırma ve destek bursları ve sivil toplum kuruluşlarının burs programlarının yanı sıra ülkemizin en kapsamlı burs programı olan Türkiye Bursları ile Dünyanın her köşesinden yabancı uyruklu öğrencilere ülkemizde eğitim görme fırsatı sunulmaktadır.

2012 yılında başlatılan Türkiye Bursları kapsamında, YTB'nin koordinasyonuyla, lisans ve lisansüstü öğrencilerine yönelik eğitim ve araştırma bursları verilmektedir. İnternet üzerinden online başvuru sonrasında kendi ülkelerinde yüzyüze mülakata tabi tutulan gençlerden başarılı olanlara vize ve burs imkanları sağlanmaktadır. Burs kapsamında üniversite ve eğitim programına yerleştirme, 1 yıl Türkçe dil kursu, konaklama, sağlık sigortası, aylık nakdî burs, okul harç ücreti ve Türkiye'ye geliş gidişte ulaşım desteği sağlanmaktadır.

İlk olarak 2012 yılında 131 ülkeden 42 bin başvuru alınan burslara, 2013'te 165 ülkeden 56 bin, 2014'te 179 ülkeden 82 bin, 2015'te 175 ülkeden 114 bin, 2017'de 164 ülkeden 120 bin, 2019 yılında 167 ülkeden 145 bin 700 ve son olarak 2020'de 172 ülkeden yaklaşık 156 bin uluslararası öğrenci başvurmuştur (YTB, 2018; YTB, 2019; AA 2020b; AA, 2020a; Türkiye Bursları, 2020).

Grafik 15: Yıllara Göre Türkiye Bursları Başvuruları

Kaynak: YTB verileriyle oluşturulmuştur.

Her yıl binlerce uluslararası öğrencinin burs almaya hak kazandığı Türkiye Bursları kapsamında 2019 – 2020 eğitim öğretim yılında yaklaşık 17 bin uluslararası öğrenci burslu olarak eğitim almaktadır (YTB, 2019). Türkiye Bursları ile burs imkanı kazanarak ülkemizde eğitim gören öğrencilere aynı zamanda kongreler, programlar, seminerler, uluslararası öğrenci akademileri, kültür günü toplantıları, spor ve sanatla ilgili programlar, staj olanakları ve kariyer yönlendirme programları şeklinde sosyal, kültürel ve akademik rehberlik imkanları sunulmaktadır.

Mezun olan uluslararası öğrencilere yönelik kurulan Türkiye Mezunlar Ağı ile 1950'lerden bugüne dünyanın 160 ülkesinde saygın mesleklerde çalışan ve sürekli büyüyen 150.000'den fazla Türkiye mezunu ile iletişim sürdürülmektedir (Türkiye Bursları). Ayrıca Türkiye Mezunları bünyesinde 28 ülkede 29 Mezun Derneği ile sürekli iletişim ve buluşma sağlanmaktadır.

TÜRKİYE'DE
ULUSLARARASI
ÖĞRENCİ
HAREKETLİLİĞİNE
YÖNELİK
KURUMLAR

TÜRKİYE’DE ULUSLARARASI ÖĞRENCİ HAREKETLİLİĞİNE YÖNELİK KURUMLAR

YÖK

Ülkemizin son yıllarda her alanda elde ettiği gelişme ve iyileştirmelerle birlikte, yükseköğretimde de önemli gelişmeler sağlanmıştır. 2000’li yılların başından itibaren ülke genelinde yükseköğretim kurumlarının artışı ve erişilebilirliğinin kolaylaşması, teknolojik gelişmelerin bilim-

sel araştırmalarda kullanımının yaygınlaştırılması, ulusal ve uluslararası işbirliklerinin artırılması, uluslararası öğrenci ve öğretim görevlisi hareketliliği gibi pek çok alanda niteliksel ve niceliksel iyileştirmeler sağlanmıştır. 2019 – 2020 yükseköğretim istatistiklerine göre, ülkemizde 207 yükseköğretim kurumunda, 174 bin öğretim görevlisi ve 8 milyona yakın öğrenci bulunmaktadır (Yükseköğretim Bilgi Yönetimi Sistemi). Yükseköğretim Kurulu 2019-2023 Stratejik Planı’na göre öğrenci sayısı bakımından ülkemiz, Avrupa Yükseköğretim Alanı’nın önde gelen ülkelerinden birisidir (2019).

On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023) hedefleri doğrultusunda, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) koordinasyonu, Türkiye yükseköğretim sisteminin uluslararasılaşma düzeyinin artırılması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda Yükseköğretim Kurulu, 2019-2023 Stratejik Planı’nda yaptığı PESTLE Analizi ile, yükseköğretim sisteminin uluslararası öğrenciler ve öğretim üyeleri için cazibe merkezi haline getirilmesi, uluslararasılaşma sonucu Türkiye yükseköğretiminin dünyaya açılması ve yükseköğretim sistemimizin küresel yükseköğretim alanının önemli bir parçası olmasını bir fırsat olarak değerlendirmektedir. Bu amaç ve fırsatlar doğrultusunda, işbirliği geliştirilen ülke sayısı ve yabancı uyruklu öğrenci sayısının artırılması, en fazla yabancı uyruklu öğrenci bulunduran 20 üniversitede Uluslararası İlişkiler Ofisi/Uluslararası İlişkiler Daire Başkanlığı açılması için yasal düzenlemenin tamamlanması, Yükseköğretim Kurulu tarafından yönetilen değişim programları (Mevlana, Farabi) ve yurtdışı destek programlarının desteklenmesi gibi performans göstergeleri oluşturularak yükseköğretimde uluslararasılaşmanın ciddi bir şekilde takibi sağlanmaktadır.

www.yok.gov.tr

YÖK, Türkiye'nin yükseköğretim alanında çekim merkezi haline getirilmesi ve uluslararasılaşmada kurumsal kapasitenin artırılması stratejik amaçları doğrultusunda 2017 yılında Yükseköğretimde Uluslararasılaşma Strateji Belgesi (2018-2022) hazırlamıştır. Belge kapsamında 2018-2022 yılları arası dönem için Yükseköğretime Erişim, Kalite ve Kurumsal Kapasite olmak üzere üç tema belirlenmiştir. Stratejik amaçlar ve temalar çerçevesinde YÖK, 2021-2022 akademik yılı sonuna kadar hedef/odak ülkelerin belirlenmesi, bu ülkeler üzerinde yoğunlaşılması ve öncelikli eğitim ve işbirliği alanlarının belirlenmesi; yabancı hükümetler ve çok uluslu kurumlar ile imzalanan işbirliği antlaşması sayısının artırılması; nitelikli uluslararası öğrenci, öğretim elemanı ile değişim programından yararlanan öğrenci ve öğretim elemanı sayılarının artırılması; yabancı dilde eğitim veren programların sayısının artırılması; uluslararası öğrenciler için ayrılan barınma kapasitesinin artırılması ve burs imkânlarının çeşitlendirilmesini hedeflemektedir.

Türkiye yükseköğretiminin uluslararasılaştırılması kapsamında gerekli resmî ve temsilî görevleri üstlenen YÖK Uluslararası İlişkiler Dairesi Başkanlığı, ulusal ve uluslararası düzeyde çeşitli toplantılar düzenleyerek ve ya katılarak işbirlikleri ve projeler geliştirilmesini, diğer ülkeler tarafından yürütülen burs programlarına paydaş olarak yer alınmasını, Avrupa Yükseköğretim Alanı (Bologna Süreci) kapsamındaki çalışmaların yürütülmesini, Mevlana ve Farabi gibi ülkemizin burs programlarının düzenlenmesini, 'Study in Turkey' ve TURQUAS (Türk Yükseköğretim Sisteminde Avrupa Yükseköğretim Alanı Reformlarının Uygulanması ve Sürdürülebilirliği) projelerinin koordinasyon, tanıtım ve markalaşma çalışmalarının yapılmasını, ulusal (Dışişleri Bakanlığı, Avrupa Birliği Başkanlığı, Ulusal Ajans, Mesleki Yeterlilik Kurumu, Milli Eğitim Bakanlığı vb.) ve uluslararası (Bologna Sekreteryası, Avrupa Konseyi, NATO, UNESCO, Birleşmiş Milletler, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü, vb.) kurum ve kuruluşlarla yükseköğretim alanına ait konularda gerekli çalışmaların yürütülmesini sağlamaktadır.

YTB ve Türkiye Bursları

Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde, 6 Nisan 2010 tarihinde yürürlüğe giren 5978 sayılı 'Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun' uyarınca kurulan Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB), 15 Temmuz 2018 tarihli 'Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 4)' ile yeniden düzenlenmiştir.

Dünyanın çeşitli ülkelerinde yaşayan ve Türk diasporasının ana gövdesini oluşturan vatandaşlarımız ile ortak bir tarihsel kültür mirasını paylaştığımız kardeş topluluklarımıza yönelik çalışmalar yürüten YTB'nin stratejik amaçlarından birisi de, ülkemiz-

de eğitim görece uluslararası öğrencilere yönelik burs ve rehberlik programları ile Türkiye'nin uluslararası ilişkiler vizyonuna uygun nitelikte öğrencilerin yetişmelerini sağlamaktır (YTB, 2019). Bu kapsamda, YTB'nin 2019 - 2023 dönemine yönelik Stratejik Planı'nda; Türkiye Bursları ülke stratejileri kapsamında planlama, tanıtım ve seçim çalışmaları geliştirilerek burslandırmanın niteliği artırılması ve Türkiye Burslusu öğrencilere sunulan hizmetlerin kalitesi artırılarak öğrencilerin sosyal, kültürel ve mesleki donanımları güçlendirilmesi stratejik amaç ve hedeflere dahil edilmiştir.

2023 yılında 200 bin uluslararası öğrenciye ev sahipliği yapma hedefi olan Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Uluslararası Öğrenciler Daire Başkanlığı, koordine ve takip edilen uluslararası gelen öğrenci hareketliliği kapsamında; öğrencilerin, öğrenimleri süresince ve sonrasında, ülkemizi daha iyi tanımalarını ve ilişkilerin sürekliliğini sağlayıcı yurtiçinde ve yurtdışında çalışmalar yapmak veya benzeri çalışmalar yapan kamu kurum ve kuruluşları, özel kuruluş ile sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarına katkıda bulunmak; öğrencilerin mezuniyet sonrasında yaşadıkları ülkelerde ilişkilerimizin devamını sağlamak ve öğrencilere burs, barınma, iaşe, sigorta, tedavi ve diğer giderlere ilişkin destek sağlamak üzere faaliyetler yürütmektedir. Bu kapsamda Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından uluslararası öğrencilere yönelik verilen Türkçe öğretimi, ön lisans, lisans ve lisansüstü bursları Türkiye Bursları olarak isimlendirilerek YTB tarafından yürütülmektedir.

www.turkiyeburslari.gov.tr

Ulaşım, konaklama, sağlık sigortası, Türkçe dil eğitimi, üniversite katkı payı ve nakdi burs gibi öğrencilik hayatının her alanına yönelik destekleri kapsayan Türkiye Bursları, 2012 yılında hayata geçirilmiştir. İlk yıl 10 bin civarında, 2017 yılında 100 binin üzerinde ve 2019'da dünyanın 167 ülkesinden 145 bin 700 başvuru ile Türkiye Bursları'na rekor başvuru gerçekleşmiştir (YTB, Türkiye Bursları). Ülkemizde sayısı 170 bine varan uluslararası öğrencilerin 17 bini, Türkiye Burslusu olarak Devletimiz tarafından desteklenmektedir (AA, 2020c). Türkiye Bursları, dünyadaki diğer burs programlarından farklı olarak, bursiyer öğrencilerine üniversite yerleştirmesi de yapmakta; sosyal, kültürel ve akademik programlar düzenleyerek öğrencilerin her alanda gelişimini desteklemektedir.

Türkiye Bursları kapsamında uluslararası öğrencilere verilen burslara ilişkin iş ve işlemler, Türkiye Bursları Bursluluk İşlemleri Yönergesi'nce düzenlenmektedir.

Türkiye Mezunları

Türkiye Mezunları, ülkemizde lisans, yüksek lisans ve ya doktora eğitimlerini tamamlayan uluslararası öğrencilerimizin ülkemiz ile irtibatını korumak, mezunlar arasında iletişimi sağlamak, kültürel bağların sürdürülmesini ve kendi ülkeleri ile ülkemiz arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine katkı sunmalarını sağlamak amacıyla kurulmuştur.

www.turkiyemezunlari.gov.tr

Amaçlar

- *Türkiye Mezunları* arasında iletişim, işbirliği ve dayanışma sağlamak amacıyla fiziki ve sanal platformlar oluşturmak
- Mezunlarla üniversiteler arasında sürdürülebilir bir ilişki kurulması teşvik edilerek akademik alanda işbirliği oluşturulmasına zemin hazırlamak
- Duyurular ve haberler üzerinden mezun çalışmalarına ilişkin bilgi edinme imkânı sağlamak
- *Türkiye Bursları* uygulamasının çeşitli aşamalarında mezunlarla işbirliği yapmak
- *Türkiye Mezunları*nın mesleki kariyerlerinde ilerlemelerini desteklemek ve yaşadıkları toplumların kalkınmalarına katkı sağlamalarını temin etmek amacıyla destek programları düzenlemek
- Türk firmaları ve üniversiteleri ile mezunlarımız arasında iletişim sağlayarak, mezunlarımıza kariyer fırsatı sunmak
- *Türkiye Mezunları*nın Türk dili ve Türk kültürüyle bağlarının devam ettirilmesine yönelik çalışmalar yapmak
- *Türkiye Mezunları*nın kendi ülkelerinde ve farklı ülkelerde yaşayan diğer mezun öğrenciler ile olan etkileşimi ve iletişimini arttırmak
- *Türkiye Mezunları*nın kamu kurumlarımızın temsilcilikleri ile iletişim ve işbirliğinin güçlendirmek.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı ile Türkiye mezunlarımızın işbirliğinde kurulan dernekler, ülkemizde her yıl Mezuniyet Törenleri, kendi ülkelerinde de çeşitli etkinlikler, buluşmalar gerçekleştirerek Türkiye mezunları arasında sürekli iletişimi sağlamaktadır. YTB koordinasyonunda Türkiye mezunlarının verileri kayıt altına alınmakta, mezun dernekleri ile sürekli iletişim sağlanmaktadır. 2020 yılı itibarıyla 28 ülkede 29 Türkiye Mezunları Derneği çalışmalarını sürdürmekte, derneklerin kurumsal kapasite gelişimi için Dışişleri Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, TİKA, Yunus Emre Enstitüsü, Maarif Vakfı, TİM, MÜSİAD gibi kurumlar tarafından çeşitli destekler verilmektedir (YTB Faaliyet Raporu 2019).

TÜRKİYE'DE
ULUSLARARASI
ÖĞRENCİ
SÜREÇLERİ

TÜRKİYE’DE ULUSLARARASI ÖĞRENCİ SÜREÇLERİ

Yükseköğretimin uluslararasılaşması, Türkiye üniversitelerinin uluslararası öğrencilere cazibe merkezi olması için ülkemiz, ilgili kurumlarıyla tanıtım faaliyetleri yürütmektedir. YÖK bünyesinde paydaş kurumların da katılımıyla yürütülen ‘Study in Turkey’ internet portalı ile Türkiye’deki yükseköğretim kurumları ve akademik programlar, hayat koşulları vb. durumlar kapsamlı ve profesyonel bir şekilde hazırlanarak aday öğrencilere sunulmakta, sosyal medya kanalları ve uluslararası fuarlar ile sürekli tanıtım yapılmaktadır.

Yükseköğretim için ülkemizi tercih edecek aday öğrenciler YTB tarafından yürütülen Türkiye Bursları ya da Yükseköğretim Kurulu’nun işbirliği protokolü veya mutabakat zaptı imzaladığı ülkelerden gelen öğrencilere yönelik verdiği araştırma burslarından faydalanabilmektedirler.

Kamu burslarının yanı sıra ülkemizde bazı sivil toplum kuruluşları da uluslararası öğrencilere yönelik çeşitli burs programları düzenlemektedir. Örneğin Türkiye Diyanet Vakfı, çeşitli burs programlarıyla 2019 – 2020 döneminde 109 ülkeden lise, lisans ve lisansüstü düzeylerde 3.120 öğrenciye ev sahipliği yapmakta; 14 ilde, 65 eğitim kurumunda eğitim almalarını sağlamaktadır. Türkiye Diyanet Vakfı Diyanet Bursları kapsamında bugüne dek 8.395 öğrenci mezun olarak ülkesine dönüş yapmıştır (AA, 2020d).

Ülkemize gelerek kendi bireysel imkanlarıyla eğitim almak isteyen öğrenciler ise, Yabancı Öğrenci Sınavı (YÖS) ya da Uluslararası Öğrenci Sınavı’nda (UÖS) başarı göstermeleri gerekmektedir. Sınav sonuçlarına göre üniversite ve bölümlere ayrı ayrı başvuru yapabilen uluslararası öğrenciler, kabul almaları halinde gerekli eğitim masraflarını kendileri karşılamaktadırlar. ‘Study in Turkey’ platformu şahsi başvurular için çok önemli bir kaynak olmakta, öğrenciler gerekli süreçleri bu platform üzerinden takip edebilmektedir.

SÜREÇ ADIMLARI

Araştırma

Aday öğrenciler, 'Study in Turkey' internet portalı üzerinden Türkiye'deki yükseköğretim kurumları ve akademik programlar, burslar, hayat koşulları ve yaşam standartları gibi konular hakkında araştırma yaparlar.

Başvuru

Türkiye'de eğitim için karar veren aday öğrenciler Türkiye Bursları, YÖK Bursları, Diyanet Bursları gibi ülkemizin burs programları ya da kendi ülkelerindeki burs programlarına başvurarak hem burs hem eğitim başvurusunu yapmış olurlar. Burssuz olarak gelmek isteyen öğrenciler ise Türkiye'ye gelerek Yabancı Öğrenci Sınavı (YÖS) ya da Uluslararası Öğrenci Sınavı'na (UÖS) girerler. Başarı durumuna göre üniversite ve bölümlere ayrı ayrı başvuru yapabilirler. Bazı üniversiteler ise sınavsız, okul puanına göre başvuru alabilmekte, işlemler online olarak yapılmaktadır. Özetle herhangi bir burs programı haricinde bireysel başvurular, üniversitelere yapılmakta, her üniversitenin süreci farklı olmaktadır.

Kayıt İşlemleri

Burs programları kapsamında gelecek olan öğrencilerin bütün vize ve eğitim kayıt işlemleri burs veren kurum tarafından takip edilmekte ve bursiyer adına yürütülmektedir. Herhangi bir burs programı haricinde bireysel başvuru ile eğitim hakkı kazanan öğrenci, vize sürecini kendisi takip eder, eğitim ücretlerini ödeyerek kayıt işlemlerini tamamlar.

Vize İşlemleri

Vize işlemleri ülkeden ülkeye değişmektedir. Ülkemizin vize uygulamaları hakkında Dışişleri Bakanlığı internet sitesi, Büyükelçilikler ve Konsolosluklardan bilgi alınabilir. Bireysel başvuru ile gelen öğrencilerin, vize sürecini kendileri takip etmeleri gerekmektedir.

Oturum İşlemleri

Oturum izni işlemleri Göç İdaresi'nin eikamet.goc.gov.tr internet sitesinden takip edilmekte, gerekli belgeler ile kayıt süreci yapılmaktadır. Bazı üniversiteler Uluslararası Öğrenci Ofisleri aracılığıyla işlemleri gerçekleştirebilmektedir.

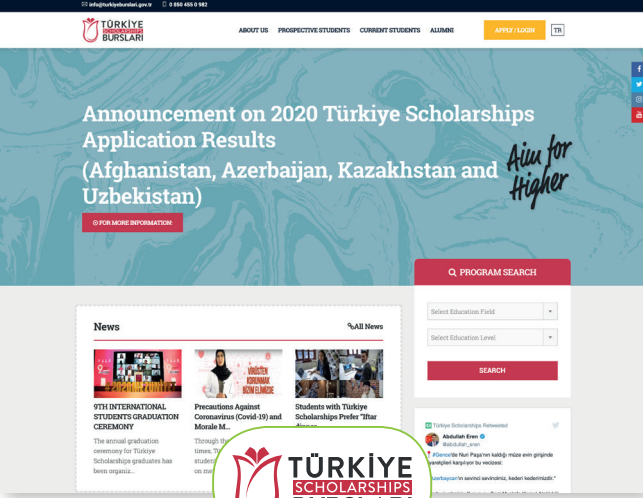

Sağlık Sigortası

Burs programları haricinde gelen öğrenciler kendi sağlık sigortalarını kendileri yaparken; burs programları kapsamında gelen öğrencilerin sigortaları, vize ve oturma işlemleri gibi, bursveren kurumlar tarafından sağlanmaktadır.

Türkiye'de eğitim almak isteyen uluslararası öğrenciler için temel kaynaklar;

The screenshot displays the YTB website interface. At the top, there is a navigation bar with the YTB logo and the text 'T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı'. Below this, there are menu items: 'KURUMSAL', 'YURTDIŞI VATANDAŞLAR', 'KARDEŞ TOPLULUKLAR', 'ULUSLARARASI ÖĞRENCİLER', 'MEDYA & KÜTÜPHANE', and 'İLETİŞİM EN'. The main content area features a large image of a meeting around a conference table, with a text overlay: '04 Kasım 2020 YTB'den Azerbaycan'a Dayanışma ve Destek Ziyareti'. Below this, there are three featured articles: 'Genç Destek Mali Destek Programı', 'Aile Uzmanlık Bursu', and 'Telve Dergisi 2.Sayı'. At the bottom, there is a 'DUYURULAR' section with a date '17' and a link to 'Türkiye'ye Götürken Yanında Nakit E...'. The YTB logo is prominently displayed in the center, and the website's name 'Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı' and URL 'www.ytb.gov.tr' are shown at the bottom.

The screenshot shows the homepage of the Türkiye Bursları website. The main heading is "Announcement on 2020 Türkiye Scholarships Application Results (Afghanistan, Azerbaijan, Kazakhstan and Uzbekistan)". Below the heading is a "FOR MORE INFORMATION" button. To the right, there is a "Q. PROGRAM SEARCH" section with dropdown menus for "Select Education Field" and "Select Education Level", and a "SEARCH" button. Below the search section, there is a "News" section with three articles: "9TH INTERNATIONAL STUDENTS GRADUATION CEREMONY", "Preventions Against Coronavirus (Covid-19) and Moral M...", and "Students with Türkiye Scholarships Profite 'Tuz...". The Türkiye Bursları logo is prominently displayed in the center, with the website address "www.turkiyeburslari.gov.tr" below it.

Türkiye Bursları
www.turkiyeburslari.gov.tr

The screenshot shows the "BURS VE DESTEKLER" (Scholarships and Support) section of the Yükseköğretim Kurulu website. The page lists various programs with icons and brief descriptions:

- Mevlana Değişim Programı**: Yönetmelik, Usul ve Esaslar
- Farabi Değişim Programı**: Yönetmelik, Usul ve Esaslar
- 1000000 YÖK Bursları**: Usul ve Esaslar
- Yabancı Üretici Öğrencileri Değişim Bursları**: Usul ve Esaslar
- YÖK Destek Bursları**: Usul ve Esaslar, TEBİP Teşvik
- Proje Tabanlı Uzmanlaşma Değişim Programı**: Usul ve Esaslar

The Yükseköğretim Kurulu logo is prominently displayed in the center, with the website address "www.yok.gov.tr" below it.

Yükseköğretim Kurulu
www.yok.gov.tr

The screenshot shows the TDV Diyanet Bursları website. At the top, there is a navigation bar with the logo and menu items: ANKARA, BURS PROGRAMLARI, BAŞVURU TAKVİMİ, and BAŞVURU & GİRİŞ YERİ. Below the navigation bar is a large image of students in a classroom. The main content area is divided into two columns. The left column is titled "II. KABUL DÖNEMİNDE BURS BAŞVURUSU ALINAN PROGRAMLAR" and lists three programs: Uluslararası Hi. Mezun Destek Programı, Uluslararası Kahiyat Lisansüstü Burs Programı, and Lisansüstü Kahiyat Akademi Burs Programı. The right column is titled "II. KABUL DÖNEMİNDE BURS BAŞVURUSU ALINMAYACAK PROGRAMLAR*" and lists two programs: Kahiyat Akademi Burs Programı and Özet Destek Bursu Burs Programı. A small note at the bottom of the right column states: "* 2020-2021 Akademik yılında Diyanet Dairesi 2. Kısım 19. paragrafı çerçevesinde ilgili bu II. programa yeni burslar kabul edilmemektedir." Below the main content area is the TDV Diyanet Bursları logo and the text "DIYANET BURLARI 2020-2021 II."

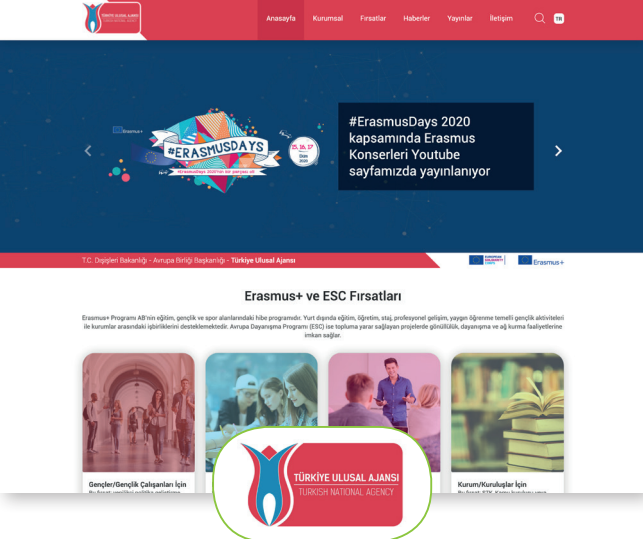

TDV Diyanet Bursları
www.diyanetburslari.tdv.org

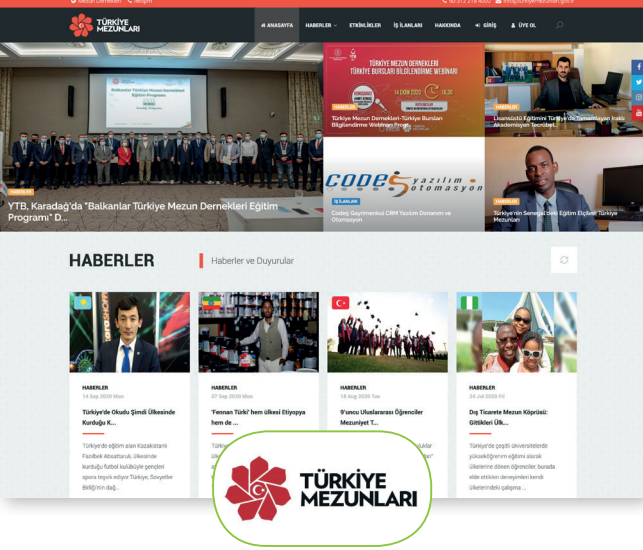
The screenshot shows the 'Study in Turkey' website. The main header features the 'in TURKEY STUDY' logo and the tagline 'Discover your potential'. Below the header, there is a large image of students celebrating with confetti. The main content area is titled 'HIGH-QUALITY HIGHER EDUCATION OPPORTUNITIES' and includes the text 'Opportunity to have quality education in world-wide known prestigious Turkish universities'. A search form titled 'in STUDY finder' is visible on the right side, with fields for Bachelor Level, Please Select City, Please Select Study Type, Please Select Study Language, and Program Name. A red button labeled 'SEARCH' is at the bottom of the form.

The screenshot shows the 'Study in Turkey' website. The main header features the 'in TURKEY STUDY' logo and the tagline 'Discover your potential'. Below the header, there is a large image of students celebrating with confetti. The main content area is titled 'WHY TURKEY?' and includes the text 'You have many reasons to study in Turkey, a center of attraction for study, its natural, spiritual, transport properties specific to its cities'. A search form titled 'in STUDY finder' is visible on the right side, with fields for Bachelor Level, Please Select City, Please Select Study Type, Please Select Study Language, and Program Name. A red button labeled 'SEARCH' is at the bottom of the form.

'Study in Turkey'
www.studyinturkey.gov.tr

The screenshot shows the website of the Türkiye Ulusal Ajansı (Türkish National Agency). The header is red with the agency's logo and navigation links: Ana Sayfa, Kurumsal, Fırsatlar, Haberler, Yayımlar, Beşimim, and a search icon. The main banner features a colorful graphic for "#ERASMUSDAYS" and a text box stating "#ErasmusDays 2020 kapsamında Erasmus Konserleri Youtube sayfamızda yayınlanıyor". Below the banner, there is a section titled "Erasmus+ ve ESC Fırsatları" with a sub-header "Erasmus+ Programı AB'nin eğitim, gençlik ve spor alanlarındaki hibe programıdır. Yurt dışında eğitim, öğrenim, staj, profesyonel gelişim, yabancı öğrenme temelli gençlik alıştırmaları ile kurumlar arasındaki işbirlikleri desteklemektedir. Avrupa Dayanma Programı (ESF) ise topluma yarar sağlayan projelerde gönüllülük, dayanışma ve işbirlikte faaliyetlerine imkan sağlar." Below this text are four images: "Gençler/Gençlik Çalışmaları İçin", "Eğitim", "Kariyer Geliştirme", and "Kültür/Konaklama İçin". At the bottom of the screenshot is the Türkiye Ulusal Ajansı logo and the text "Türkiye Ulusal Ajansı www.ua.gov.tr".

The screenshot shows the website of Türkiye Mezunları. The header is red with the agency's logo and navigation links: ANASAYFA, HABERLER, ETİKİLELER, İŞ İLANLARI, HAKKIMIZDA, and a search icon. The main banner features a large image of a group of people in a hall, a video player, and a graphic for "TÜRKİYE MEZUN DERNEKLERİ TÜRKİYE BÜYÜKELÇİLİĞİNDE TOPLANIR". Below the banner, there is a section titled "HABERLER" with a sub-header "Haberler ve Duyurular". Below this section are four news items, each with a small image and a text box. At the bottom of the screenshot is the Türkiye Mezunları logo and the text "Türkiye Mezunları www.turkiyemezunlari.gov.tr".

SONUÇ VE
DEĞERLENDİRME

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Uluslararası öğrenci sayıları, Dünyadaki eğilimlere paralel olarak, Türkiye'de de son yıllarda önemli bir artış göstermiş olup, artış eğilimi hâlâ devam etmektedir. Ülkemizin uluslararası öğrenciler için bir cazibe merkezi olması için gerek kamu kurumları gerek üniversiteler gerekse de sivil toplum kuruluşları çeşitli strateji ve faaliyet planları uygulamaktadır.

On Birinci Kalkınma Planı ve YÖK'ün Yükseköğretimde Uluslararasılaşma Strateji Belgesi kapsamında belirlenen hedef ve stratejiler doğrultusunda uluslararası öğrencilere sağlanan desteklerin çoğaltılması, yabancı dilde öğretim imkanlarının geliştirilmesi, uluslararası işbirliklerinin artırılması gibi konular öne çıkmaktadır. Ancak gelinen seviye, henüz yeterli görülmemelidir. Zira gelen öğrencilerin salt çoğunluğunun ülkesinde savaş, iç kriz vb. nedenlerden ötürü gelişmemiş ülkelerden olması, yükseköğretimde kaliteli uluslararasılaşmanın önünde engel olabilmektedir. İhtiyacımız olan ise, gelişmiş ülkelerden gelecek öğrenci hareketliliğinin yükseköğretimimize katkı sağlamasıdır. Gelişmiş ülkeler ile yapılacak uluslararası işbirlikleri ve ortaklıklar ile hem kendi yükseköğretim sistemimiz gelişecek hem de uluslararası öğrenci hareketliliği hız kazanacaktır.

Sivil toplum kuruluşlarının uluslararasılaşması, çeşitli uluslararası işbirlikleri ve projelerde yer alması ise hareketliliğin çeşitlenmesi ve zenginleşmesi açısından önem arz etmektedir. Farklı topluluklar arasında yapılacak ortak faaliyetler ile ülkemizin tanıtımı daha güçlü bir şekilde yapılacak, uluslararası hareketliliğin artmasına vesile olacaktır.

Sivil toplum kuruluşları tarafından hitap edilen kesimlere ülkemiz ve dünyadaki gelişmelere dair doğru yorumlar ve haberler ile yanlış algı ve spekülasyonların önüne geçilmesi sağlanmalıdır. Ülkemize gelen misafir öğrencilerin fikren ve zihnen doğru kaynaklardan, doğru bir şekilde yararlanması için gerekli faaliyetler ve çalışmalar yürütülmelidir.

Mezun olarak ülkelerine dönen öğrencilerin, ülkelerinde görev yapan ilgili kamu kurumlarımız, Türkiye Mezunları Dernekleri ve diğer sivil toplum kuruluşlarımızla bağlantıların kurulması ve sürekli iletişim sağlanması hususunda gerekli çalışmalar yürütülmelidir.

「KAYNAKÇA」

KAYNAKÇA

- AA (2019a). 15 yılda yarım milyon Türk Erasmus'la Avrupa'ya gitti. <https://www.aa.com.tr/tr/egitim/15-yilda-yarim-milyon-turk-erasmusla-avrupaya-gitti/1631551> adresinden 13 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- AA (2019b). 'Mevlana Değişim Programı' ile 66 ülkeyle öğrenci değişimi yapılacak. <https://www.aa.com.tr/tr/egitim/mevlana-degisim-programi-ile-66-ulkeyle-ogrenci-degisimi-yapilacak-/1400123> adresinden 13 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- AA (2020a). Türkiye uluslararası öğrenciler için cazibe merkezi oldu. <https://www.aa.com.tr/tr/egitim/turkiye-uluslararasi-ogrenciler-icin-cazibe-merkezi-oldu-/1697370> adresinden 20 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- AA (2020b). YTB'nin 'Türkiye Bursları'na başvurular yarın başlıyor. <https://www.aa.com.tr/tr/egitim/ytb-nin-turkiye-burslarina-basvurular-yarin-basliyor/1697797> adresinden 13 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- AA (2020c). Türkiye'nin yurt dışına uzanan gönül bağı YTB 10 yaşında. <https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/18621> adresinden 7 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- AA (2020d). TDV'nin uluslararası öğrencilere yönelik burs başvuruları başlıyor. <https://www.aa.com.tr/tr/egitim/tdv-nin-uluslararasi-ogrencilere-yonelik-burs-basvurulari-basliyor/1717488>
- About Chevening, Chevening. <https://www.chevening.org/about/> adresinden 22 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- Alkın, Ruhi Can. Tarihsel Kopus ve Süreklilik Bağlamında Türkiye'de Devlet ve Sivil Toplumun Uluslararası Öğrenci Politikası. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2020.
- Budak, M. M. (2012). Kamu Diplomasisi Aracı Olarak Öğrenci Değişim Programları Ve Türkiye Uygulamaları (Yayınlanmamış uzmanlık tezi). T.C. Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Ankara.
- Çetinsaya, G. (2014). Büyüme, Kalite, Uluslararasılaşma: Türkiye Yükseköğretimi İçin Bir Yol Haritası. Eskişehir: Yükseköğretim Kurulu.
- Erasmus+ (2019). Turkey - Erasmus+ 2018 in numbers. https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/turkey-erasmus-2018-numbers_en adresinden 13 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.

- Erdoğan, N. (2019). Geleceğin Türkiye'sinde Yükseköğretim. İstanbul: İLKE İlim Kültür Eğitim Derneği.
- EUA (2020). 2019 Annual Report. <https://eua.eu/downloads/content/2019%20eua%20annual%20report.pdf> adresinden 14 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- HESA (2019). Higher Education Student Statistics: UK, 2017/18 - Student numbers and characteristics. <https://www.hesa.ac.uk/news/17-01-2019/sb252-higher-education-student-statistics/numbers> adresinden 22 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- London Economics (2018). The costs and benefits of international students by parliamentary constituency. <https://londoneconomics.co.uk/blog/publication/costs-benefits-international-students-parliamentary-constituency/> adresinden 29 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- NAFSA (2019). International student economic value tool report. <https://www.nafsa.org/policy-and-advocacy/policy-resources/nafsa-internationalstudent-economic-value-tool> adresinden 22 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- OECD (2009). Higher Education to 2030, Volume 2, Globalisation, Educational Research and Innovation. OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264075375-en>.
- OECD (2017). Education at a Glance 2017: OECD Indicators. OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/eag-2017-en>.
- OECD (2019). Education at a Glance 2019: OECD Indicators. OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/f8d7880d-en>.
- Oğurlu, Yücel. "Yabancı uyruklu öğrenci potansiyelimizin farkında mıyız? -1", 28 Temmuz 2018, <https://www.dirilispostasi.com/makale/yabanci-uyruklu-ogrenci-potansiyelimizin-farkinda-miyiz-1-5b5b6c3fe54d4476322645c2>.
- Özek, Mehmet. Yumuşak Güç Bağlamında Türkiye'de Uluslararası Öğrenci Hareketliliği. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- Seggie, F. N. & Ergin, H. (2018). Yükseköğretimin Uluslararasılaşmasına Güncel Bir Bakış: Türkiye'de Uluslararası Akademisyenler. Ankara: SETA Siyaset Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı.
- Türkiye Bursları. 2020 Türkiye Bursları Başvuru Sonuçlarına İlişkin Duyuru. <https://turkiyeburslari.gov.tr/tr/duyuru/2020-turkiye-burslari-basvuru-sonuclarina-iliskin-duyuru> adresinden 27 Aralık 2020 tarihinde edinilmiştir.
- Türkiye Bursları. Neden Türkiye Bursları? <https://turkiyeburslari.gov.tr/tr/sayfa/aday-ogrenciler/neden-turkiye-burslari> adresinden 15 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (2019). On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023) <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/07/OnbirinciKalkinmaPlani.pdf> adresinden 20 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (2019). 2020 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/11/2020_Yili_Cumhurbaskanligi_Yillik_Programi.pdf adresinden 20 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.

- UNESCO İstatistikleri. (2020). Global Flow of Tertiary-Level Students. <http://uis.unesco.org/en/uis-student-flow> adresinden 20 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- YTB. Türkiye Bursları. <https://www.ytb.gov.tr/uluslararasi-ogrenciler/turkiye-burslari> adresinden 7 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- YTB. Uluslararası Öğrenci Hareketliliği. <https://www.ytb.gov.tr/uluslararasi-ogrenciler/uluslararasi-ogrenci-hareketliliği> adresinden 7 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- YTB (2018). "Türkiye'de 108 Bin Uluslararası Öğrenci Öğrenim Görüyor". <https://www.ytb.gov.tr/haberler/turkiyede-108-bin-uluslararasi-ogrenci-ogrenim-goruyor> adresinden 13 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- YTB (2019). Dünyanın Dört Bir Yanından Binlerce Uluslararası Öğrenci Eğitim İçin Türkiye'ye Geliyor. <https://www.ytb.gov.tr/haberler/dunyanin-dort-bir-yanindan-binlerce-uluslararasi-ogrenci-egitim-icin-turkiyeye-geliyor> adresinden 13 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- YTB (2019). Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2019-2023 Stratejik Planı. <https://www.ytb.gov.tr/duyurular/ytb-2019-2023-stratejik-planı> adresinden 9 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- YTB (2020). Faaliyet Raporu 2019. https://ytbweb1.blob.core.windows.net/files/2020/2020Raporlar/2019%20FAAL%C4%BOYET%20RAPORU_WEB_-5e60b9bf7136e.pdf adresinden 13 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- YÖK. YÖK Bursları ve Destekleri. <https://www.yok.gov.tr/ogrenci/yok-bursuve-destekleri> adresinden 30 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- YÖK. Yükseköğretim Bilgi Yönetimi Sistemi. <https://istatistik.yok.gov.tr/> adresinden 9 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- YÖK (2017). Yükseköğretimde Uluslararasılaşma Strateji Belgesi. <http://yok.gov.tr/web/guest/yuksekogretimde-uluslararasilasma-strateji-belgesi-2018-2022> adresinden 9 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- YÖK (2019). Yükseköğretim Kurulu 2019-2023 Stratejik Planı. https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/strateji_dairesi/stratejik-plan/2019_2023_Stratejik_Plan.pdf adresinden 9 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- YÖK (2020). Üniversite İzleme ve Değerlendirme Genel Raporu – 2019. <https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/2020/universite-izleme-ve-degerlendirme-genel-raporu-2019.pdf> adresinden 20 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.
- YÖK (2020a). Bologna Süreci. <https://uluslararasi.yok.gov.tr/uluslararasilasma/bologna> adresinden 20 Eylül 2020 tarihinde edinilmiştir.

「EK'LER」

EK-1

YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERİN UYRUKLARINA GÖRE SAYILARI, 2019 - 2020																
	TOPLAM	EĞİTİM KADEMELERİ												TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI		
		ÖNLİSANS			LİSANS			YÜKSEK LİSANS			DOKTORA					
		E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T
	TOPLAM	13015	7596	20611	85316	46916	132232	15096	7870	22966	6184	3054	9238	119611	65436	185047
1	SURİYE	5533	2898	8431	16152	9750	25902	1772	658	2430	366	107	473	23823	13413	37236
2	AZERBAIJAN	907	326	1233	12521	4082	16603	1684	985	2669	318	246	564	15430	5639	21069
3	TÜRKMENİSTAN	1855	1360	3215	8303	5869	14172	380	199	579	28	22	50	10566	7450	18016
4	İRAK	288	212	500	2791	1535	4326	2883	987	3870	807	249	1056	6769	2983	9752
5	İRAN	239	249	488	2548	2528	5076	684	751	1435	1018	759	1777	4489	4287	8776
6	AFGANİSTAN	316	125	441	4269	1071	5340	1226	211	1437	278	21	299	6089	1428	7517
7	SOMALİ	603	242	845	3100	1238	4338	584	242	826	87	8	95	4374	1730	6104
8	ALMANYA	224	391	615	1524	2111	3635	93	203	296	34	57	91	1875	2762	4637
9	YEMEN	337	52	389	2889	585	3474	284	80	364	127	32	159	3637	749	4386
10	MISIR	139	43	182	2499	964	3463	214	130	344	79	41	120	2931	1178	4109
11	ÜRDÜN	100	37	137	2551	686	3237	288	180	468	121	80	201	3060	983	4043
12	BULGARİSTAN	157	176	333	1564	1681	3245	34	40	74	18	18	36	1773	1915	3688
13	FİLİSTİN	102	40	142	1704	541	2245	294	145	439	249	70	319	2349	796	3145
14	YUNANİSTAN	136	137	273	1183	1182	2365	70	116	186	19	31	50	1408	1466	2874
15	ÇİN	181	140	321	964	771	1735	121	127	248	45	50	95	1311	1088	2399
16	PAKİSTAN	38	10	48	1054	387	1441	390	164	554	262	81	343	1744	642	2386
17	KAZAKİSTAN	99	84	183	831	737	1568	128	197	325	123	150	273	1181	1168	2349
18	NİJERYA	253	53	306	978	267	1245	430	108	538	107	12	119	1768	440	2208
19	KIRGIZİSTAN	51	54	105	783	564	1347	86	115	201	61	78	139	981	811	1792
20	FAS	42	39	81	643	559	1202	163	242	405	30	40	70	878	880	1758
21	LİBYA	26	10	36	460	211	671	432	153	585	342	74	416	1260	448	1708

22	ENDONEZYA	24	14	38	877	483	1360	129	79	208	46	12	58	1076	588	1664
23	ÖZBEKİSTAN	87	100	187	769	440	1209	69	61	130	37	35	72	962	636	1598
24	ÇAD	116	22	138	1034	188	1222	62	8	70	39	1	40	1251	219	1470
25	RUSYA	81	58	139	573	437	1010	56	81	137	34	31	65	744	607	1351
26	KOSOVA	70	54	124	482	426	908	72	90	162	81	32	113	705	602	1307
27	ARNAVUTLUK	36	30	66	372	507	879	58	72	130	35	39	74	501	648	1149
28	SUDAN	22	4	26	484	139	623	134	66	200	126	52	178	766	261	1027
29	CİBUTİ	95	40	135	405	128	533	86	69	155	10	3	13	596	240	836
30	MAKEDONYA	25	11	36	330	282	612	51	42	93	51	35	86	457	370	827
31	KKTC	15	36	51	258	357	615	32	36	68	35	47	82	340	476	816
32	SİRBİSTAN	30	15	45	358	304	662	19	34	53	24	20	44	431	373	804
33	CEZAYİR	21	20	41	239	148	387	85	59	144	128	79	207	473	306	779
34	ABD	14	5	19	317	284	601	48	44	92	27	15	42	406	348	754
35	HOLLANDA	37	39	76	311	318	629	12	11	23	8	5	13	368	373	741
36	LÜBNAN	14	5	19	385	164	549	96	41	137	23	13	36	518	223	741
37	KAMERUN	111	34	145	260	62	322	125	66	191	55	13	68	551	175	726
38	BANGLADEŞ	22	9	31	382	74	456	98	14	112	73	14	87	575	111	686
39	TACİKİSTAN	43	11	54	386	112	498	58	21	79	14	3	17	501	147	648
40	MOĞOLİSTAN	49	52	101	234	194	428	29	44	73	17	26	43	329	316	645
41	GÜRCİSTAN	35	14	49	324	149	473	33	51	84	9	20	29	401	234	635
42	UKRAYNA	33	36	69	191	240	431	26	45	71	8	31	39	258	352	610
43	ETİYOPYA	14	7	21	235	106	341	90	15	105	125	8	133	464	136	600
44	AVUSTURYA	43	61	104	200	229	429	9	19	28	7	8	15	259	317	576
45	GİNE	78	12	90	296	45	341	76	15	91	4		4	454	72	526
46	TUNUS	7	15	22	131	137	268	50	105	155	18	43	61	206	300	506
47	MALİ	17	5	22	254	84	338	50	22	72	32		32	353	111	464
48	KENYA	1	8	9	251	92	343	61	26	87	14	2	16	327	128	455
49	S. ARABİSTAN	9	5	14	217	152	369	18	20	38	7	4	11	251	181	432
50	GANA	9		9	196	21	217	130	26	156	42	1	43	377	48	425

YÖK - Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi'nden derlenmiştir.

EK-2

YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERİN YERLEŞİM BİRİMLERİNE GÖRE SAYILARI, 2019 - 2020				
	İL	TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI		
		E	K	T
1	TOPLAM	119611	65436	185047
2	İSTANBUL	34500	21606	56106
3	ANKARA	7660	4887	12547
4	ESKİŞEHİR	6725	3848	10573
5	KARABÜK	6239	1845	8084
6	BURSA	3370	2121	5491
7	SAMSUN	3121	1651	4772
8	KONYA	2739	1318	4057
9	SAKARYA	2653	1191	3844
10	EDİRNE	1866	1815	3681
11	KASTAMONU	2649	864	3513
12	İZMİR	2174	1278	3452
13	ERZURUM	1879	1475	3354
14	GAZİANTEP	2031	1248	3279
15	ANTALYA	1977	1115	3092
16	ŞANLIURFA	1787	1215	3002
17	MERSİN	1713	1133	2846
18	KAYSERİ	1629	780	2409
19	UŞAK	1516	745	2261
20	KARS	1355	797	2152
21	ELAZIĞ	1612	530	2142
22	KOCAELİ	1444	622	2066
23	SİİRT	1372	638	2010
24	KÜTAHYA	1462	546	2008
25	KAHRAMANMARAŞ	1223	724	1947
26	ADANA	1242	633	1875
27	CANAKKALE	952	717	1669
28	ZONGULDAK	1152	489	1641
29	BALIKESİR	1208	427	1635
30	TRABZON	1110	467	1577
31	AKSARAY	1045	349	1394
32	ISPARTA	991	390	1381
33	KIRKLARELİ	727	620	1347
34	MALATYA	760	441	1201

35	MARDİN	781	397	1178
36	TOKAT	846	322	1168
37	MUĞLA	841	316	1157
38	KIRŞEHİR	738	355	1093
39	BARTIN	668	383	1051
40	GİRESUN	802	237	1039
41	HATAY	571	449	1020
42	ÇANKIRI	753	214	967
43	NİĞDE	664	240	904
44	BURDUR	561	261	822
45	MANİSA	604	201	805
46	AFYONKARAHİSAR	538	214	752
47	DENİZLİ	540	201	741
48	TEKİRDAĞ	468	257	725
49	VAN	485	218	703
50	KİLİS	366	324	690
51	BOLU	404	189	593
52	AYDIN	381	188	569
53	DÜZCE	405	161	566
54	NEVŞEHİR	391	158	549
55	SİVAS	330	193	523
56	KIRIKKALE	323	166	489
57	RİZE	327	115	442
58	KARAMAN	292	134	426
59	DİYARBAKIR	226	149	375
60	YALOVA	276	97	373
61	BİLECİK	240	61	301
62	ARTVİN	206	87	293
63	SİNOP	197	61	258
64	İĞDIR	179	60	239
65	ÇORUM	173	58	231
66	AĞRI	173	37	210
67	ERZİNCAN	133	53	186
68	OSMANİYE	124	58	182
69	ARDAHAN	123	52	175
70	YOZGAT	123	42	165
71	BATMAN	105	34	139
72	BAYBURT	82	29	111
73	BİTLİS	50	17	67
74	AMASYA	40	23	63
75	ADİYAMAN	34	28	62
76	GÜMÜŞHANE	38	12	50
77	ORDU	23	16	39
78	ŞIRNAK	15	9	24
79	MUŞ	12	5	17
80	TUNCELİ	5	3	8

YÖK - Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi'nden derlenmiştir.

EK-3

YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERİN EĞİTİM BİRİMLERİNE GÖRE SAYILARI, 2019 - 2020						
				TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI TOTAL NUMBER OF STUDENTS		
		TÜRÜ	İL	E	K	T
	TOPLAM			119611	65436	185047
1	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ESKİŞEHİR	5584	3299	8883
2	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	İSTANBUL	4516	3599	8115
3	KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	KARABÜK	6239	1845	8084
4	BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	BURSA	3322	2095	5417
5	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	SAMSUN	3016	1619	4635
6	İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	2953	1497	4450
7	BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	2715	1683	4398
8	ALTINBAŞ ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	2771	1110	3881
9	TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	EDİRNE	1866	1815	3681
10	ANKARA ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ANKARA	2112	1506	3618
11	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	KASTAMONU	2649	864	3513
12	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ERZURUM	1836	1465	3301
13	İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	İSTANBUL	1696	1500	3196
14	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	GAZİANTEP	1866	1182	3048
15	HARRAN ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ŞANLIURFA	1787	1215	3002
16	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	SAKARYA	1936	1001	2937
17	MERSİN ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	MERSİN	1642	1083	2725
18	UŞAK ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	UŞAK	1516	745	2261

19	ERCİYES ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	KAYSERİ	1477	713	2190
20	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	KARS	1355	797	2152
21	FIRAT ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ELAZIĞ	1612	530	2142
22	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ANTALYA	1295	755	2050
23	ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ANKARA	1224	824	2048
24	MARMARA ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	İSTANBUL	1199	841	2040
25	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA	DEVLET	İSTANBUL	1263	748	2011
26	SİİRT ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	SİİRT	1372	638	2010
27	İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	1228	732	1960
28	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	KONYA	1257	693	1950
29	KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	KAHRAMANMARAŞ	1216	723	1939
30	KÜTAHYA DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	KÜTAHYA	1434	503	1937
31	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	KOCAELİ	1344	587	1931
32	İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	1233	669	1902
33	İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	1201	666	1867
34	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ADANA	1225	623	1848
35	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	İSTANBUL	1239	528	1767
36	ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ÇANAKKALE	952	717	1669
37	ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ZONGULDAK	1152	489	1641
38	ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ANKARA	1137	477	1614
39	ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	964	508	1472
40	SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	İSTANBUL	664	800	1464
41	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	AKSARAY	1045	349	1394
42	NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	KONYA	890	468	1358
43	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	KIRKLARELİ	727	620	1347
44	NİŞANTAŞI ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	911	417	1328
45	İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	861	443	1304
46	EGE ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	İZMİR	807	435	1242

47	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	TRABZON	889	350	1239
48	İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	864	371	1235
49	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ESKİŞEHİR	802	427	1229
50	BEYKENT ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	771	435	1206
51	İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	MALATYA	758	438	1196
52	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ANKARA	641	554	1195
53	MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	MARDİN	781	397	1178
54	TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	TOKAT	846	322	1168
55	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	MUĞLA	841	316	1157
56	BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	BALIKESİR	818	307	1125
57	KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	KIRŞEHİR	738	355	1093
58	İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	686	395	1081
59	SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ISPARTA	750	316	1066
60	GAZİ ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ANKARA	614	440	1054
61	BARTIN ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	BARTIN	668	383	1051
62	GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	GİRESUN	802	237	1039
63	İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	484	540	1024
64	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	İZMİR	632	360	992
65	ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ÇANKIRI	753	214	967
66	İSTANBUL ŞEHİR ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	650	317	967
67	SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	SAKARYA	717	190	907
68	NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	NİĞDE	664	240	904
69	BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	BURDUR	561	261	822
70	İHSAN DOĞRAMACI BİLKENT ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	ANKARA	588	228	816
71	MANİSA CELÂL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	MANİSA	604	201	805
72	IŞIK ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	660	121	781
73	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	DENİZLİ	540	201	741
74	TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	TEKİRDAĞ	468	257	725

75	VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	VAN	485	218	703
76	KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	KİLİS	366	324	690
77	İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	284	403	687
78	YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	312	362	674
79	ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ANKARA	393	265	658
80	ATILIM ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	ANKARA	411	222	633
81	AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	AFYONKARAHİSAR	457	140	597
82	FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	358	237	595
83	BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	BOLU	404	189	593
84	AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	AYDIN	381	188	569
85	DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	DÜZCE	405	161	566
86	ÖZYEĞİN ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	369	184	553
87	İSTANBUL YENİ YÜZYIL ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	306	236	542
88	ANTALYA BİLİM ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	ANTALYA	377	160	537
89	SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	SİVAS	330	193	523
90	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	BALIKESİR	390	120	510
91	HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	HATAY	192	318	510
92	İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	HATAY	379	131	510
93	NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	NEVŞEHİR	371	139	510
94	KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	KONYA	421	88	509
95	İSTANBUL ESENYURT ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	393	108	501
96	İZMİR KATİP CELEBİ ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	İZMİR	322	171	493
97	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	KIRIKKALE	323	166	489
98	İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	294	191	485
99	SABANCI ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	310	167	477
100	ESKİŞEHİR TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ESKİŞEHİR	339	122	461
101	ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ANTALYA	283	177	460
102	RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	RİZE	327	115	442

103	YAŞAR ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İZMİR	221	218	439
104	KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	KARAMAN	292	134	426
105	KOC ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	244	175	419
106	MALTEPE ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	262	150	412
107	DİCLE ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	DİYARBAKIR	226	149	375
108	YALOVA ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	YALOVA	276	97	373
109	BİRÜNİ ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	144	225	369
110	İBN HALDUN ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	215	148	363
111	MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	İSTANBUL	159	173	332
112	ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ISPARTA	241	74	315
113	BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	BİLECİK	240	61	301
114	ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ARTVİN	206	87	293
115	HALIÇ ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	145	136	281
116	TRABZON ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	TRABZON	172	91	263
117	SİNOP ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	SİNOP	197	61	258
118	BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	ANKARA	113	135	248
119	İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	180	63	243
120	İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	İSTANBUL	138	104	242
121	BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	İSTANBUL	156	85	241
122	İĞDIR ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	İĞDIR	179	60	239
123	KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	KONYA	169	66	235
124	HİTİT ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ÇORUM	173	58	231
125	AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	AĞRI	173	37	210
126	HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	GAZİANTEP	156	52	208
127	DOĞUŞ ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	137	51	188
128	KADIR HAS ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	98	90	188
129	ERZİNCAN BİNALI YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ERZİNCAN	133	53	186
130	OSMANIYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	OSMANIYE	124	58	182

131	ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	KAYSERİ	130	49	179
132	ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ARDAHAN	123	52	175
133	İSTANBUL 29 MAYIS ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	116	55	171
134	YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	YOZGAT	123	42	165
135	İSTANBUL AYVANSARAY ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	89	70	159
136	AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	AFYONKARAHİSAR	81	74	155
137	ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ANKARA	98	52	150
138	TED ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	ANKARA	81	64	145
139	TÜRK HAVA KURUMU ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	ANKARA	128	14	142
140	BATMAN ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	BATMAN	105	34	139
141	SAMSUN ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	SAMSUN	105	32	137
142	İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	DEVLET	İZMİR	100	36	136
143	GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	KOCAELİ	100	35	135
144	İZMİR EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İZMİR	81	42	123
145	BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	BAYBURT	82	29	111
146	TÜRK-ALMAN ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	İSTANBUL	42	47	89
147	BEZM-İ ÂLEM VAKIF ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	37	48	85
148	ACIBADEM MEHMET ALİ AYDINLAR ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	25	53	78
149	AVRASYA ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	TRABZON	49	26	75
150	BEYKOZ ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	54	20	74
151	ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	ANKARA	46	28	74
152	KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	KÜTAHYA	28	43	71
153	BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	BİTLİS	50	17	67
154	BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	BURSA	46	21	67
155	AMASYA ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	AMASYA	40	23	63
156	ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ADİYAMAN	34	28	62
157	LOKMAN HEKİM ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	ANKARA	21	41	62
158	İSTANBUL RUMELİ ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	33	28	61

159	TOROS ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	MERSİN	28	31	59
160	İSTANBUL KENT ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	20	35	55
161	ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ERZURUM	43	10	53
162	GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	GÜMÜŞHANE	38	12	50
163	TARSUS ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	MERSİN	35	11	46
164	KAPADOKYA ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	NEVŞEHİR	20	19	39
165	ORDU ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ORDU	23	16	39
166	TOBB EKONOMİ VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	ANKARA	25	10	35
167	ALANYA HAMDULLAH EMİN PAŞA ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	ANTALYA	12	19	31
168	GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	İSTANBUL	15	16	31
169	NUH NACİ YAZGAN ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	KAYSERİ	13	16	29
170	ADANA ALPARSLAN TÜRKİŞ BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ADANA	17	10	27
171	ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ŞIRNAK	15	9	24
172	SANKO ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	GAZİANTEP	9	14	23
173	YÜKSEK İHTİSAS ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	ANKARA	7	15	22
174	İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	İZMİR	8	13	21
175	MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	MUŞ	12	5	17
176	OSTİM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	ANKARA	13	4	17
177	ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	MERSİN	8	8	16
178	MEF ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	9	6	15
179	ANTALYA AKEV ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	ANTALYA	10	4	14
180	UFUK ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	ANKARA	5	8	13
181	DEMİROĞLU BİLİM ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	5	7	12
182	AVRUPA MESLEK YÜKSEKOKULU	VAKIF MYO	İSTANBUL	6	5	11
183	KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	KAYSERİ	9	2	11
184	PIRİ REİS ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	9	2	11
185	İSTANBUL ŞİŞLİ MESLEK YÜKSEKOKULU	VAKIF MYO	İSTANBUL	5	4	9
186	KAHRAMANMARAŞ İSTİKLAL ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	KAHRAMANMARAŞ	7	1	8

187	MUNZUR ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	TUNCELİ	5	3	8
188	FARUK SARAÇ TASARIM MESLEK YÜKSEKOKULU	VAKIF MYO	BURSA	2	5	7
189	İZMİR KAVRAM MESLEK YÜKSEKOKULU	VAKIF MYO	İZMİR	3	2	5
190	KONYA GIDA VE TARIM ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	KONYA	2	3	5
191	MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	MALATYA	2	3	5
192	ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	ANKARA	3		3
193	ATAŞEHİR ADIGÜZEL MESLEK YÜKSEKOKULU	VAKIF MYO	İSTANBUL		2	2
194	FENERBAHÇE ÜNİVERSİTESİ	VAKIF	İSTANBUL	2		2
195	İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ	DEVLET	İZMİR		1	1

YÖK - Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi'nden derlenmiştir.

EK-4

ÖĞRENİM BİRİMLERİNE GÖRE YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİ SAYILARI, 2019 - 2020				
		TOPLAM		
		E	K	T
	TOPLAM	119611	65436	185047
1	İŞLETME	8611	3526	12137
2	TIP	4385	3442	7827
3	İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ	5578	926	6504
4	BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ	4702	1043	5745
5	ULUSLARARASI İLİŞKİLER	3695	1786	5481
6	İKTİSAT	4119	1164	5283
7	İLAHİYAT	2806	1991	4797
8	MİMARLIK	2555	1941	4496
9	ELEKTRİK-ELEKTRONİK MÜHENDİSLİĞİ	3846	444	4290
10	MAKİNE MÜHENDİSLİĞİ	3718	293	4011
11	HEMŞİRELİK	1058	1786	2844
12	DIŞ HEKİMLİĞİ	1380	1349	2729
13	SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER	1637	740	2377
14	SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ	1804	461	2265
15	ENDÜSTRİ MÜHENDİSLİĞİ	1770	408	2178
16	İŞLETME YÖNETİMİ	1301	598	1899
17	SOSYOLOJİ	929	903	1832
18	FİZİYOTERAPİ VE REHABİLİTASYON	880	942	1822

19	TARİH	1205	542	1747
20	MALİYE	1281	403	1684
21	HUKUK	818	834	1652
22	İNGİLİZ DİLİ VE EDEBİYATI	774	780	1554
23	MEKATRONİK MÜHENDİSLİĞİ	1404	121	1525
24	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI	747	768	1515
25	BİYOLOJİ	637	779	1416
26	ECZACILIK	566	845	1411
27	TEMEL İSLAM BİLİMLERİ	1162	231	1393
28	KİMYA	785	603	1388
29	PSİKOLOJİ	363	1012	1375
30	HALKLA İLİŞKİLER VE TANITIM	722	611	1333
31	MATEMATİK	757	543	1300
32	TURİZM İŞLETMECİLİĞİ	878	360	1238
33	BİYOMEDİKAL MÜHENDİSLİĞİ	853	360	1213
34	REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK	429	753	1182
35	GIDA MÜHENDİSLİĞİ	565	612	1177
36	SINIF ÖĞRETMENLİĞİ	347	821	1168
37	ÇOCUK GELİŞİMİ	182	911	1093
38	DIŞ TİCARET	804	280	1084
39	ULUSLARARASI TİCARET	837	221	1058
40	BİLGİSAYAR PROGRAMCILIĞI	854	202	1056
41	İNGİLİZCE ÖĞRETMENLİĞİ	395	632	1027
42	TURİZM VE OTEL İŞLETMECİLİĞİ	714	274	988
43	KAMU YÖNETİMİ	732	228	960
44	RADYO, TELEVİZYON VE SİNEMA	639	315	954
45	YAZILIM MÜHENDİSLİĞİ	759	157	916
46	SAĞLIK YÖNETİMİ	410	484	894

47	EBELİK	23	854	877
48	MOLEKÜLER BİYOLOJİ VE GENETİK	314	562	876
49	BESLENME VE DİYETETİK	137	734	871
50	FİZİK	549	291	840
51	KİMYA MÜHENDİSLİĞİ	543	296	839
52	İSLAMİ İLİMLER	520	301	821
53	GAZETECİLİK	455	349	804
54	ÇEVRE MÜHENDİSLİĞİ	499	290	789
55	ULUSLARARASI İŞLETMECİLİK VE TİCARET	558	191	749
56	ÇALIŞMA EKONOMİSİ VE ENDÜSTRİ İLİŞKİLERİ	561	185	746
57	İLK VE ACİL YARDIM	506	233	739
58	BANKACILIK VE FINANS	539	172	711
59	ULUSLARARASI TİCARET VE LOJİSTİK	547	141	688
60	TIBBİ LABORATUVAR TEKNİKLERİ	355	325	680
61	OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ	116	563	679
62	MUHASEBE VE VERGİ UYGULAMALARI	431	232	663
63	ENERJİ SİSTEMLERİ MÜHENDİSLİĞİ	579	83	662
64	BANKACILIK VE SİGORTACILIK	409	240	649
65	BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ ÖĞRETMENLİĞİ	447	193	640
66	ELEKTRİK VE BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ	479	127	606
67	HAVACILIK YÖNETİMİ	448	152	600
68	VETERİNER	391	202	593
69	YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ	463	127	590
70	COĞRAFYA	363	221	584
71	JEOLJİ MÜHENDİSLİĞİ	458	124	582
72	İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI	161	406	567
73	MÜTERCİM-TERCÜMANLIK	233	330	563
74	FEN BİLGİSİ ÖĞRETMENLİĞİ	265	292	557

75	İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETMENLİĞİ	261	290	551
76	METALURJİ VE MALZEME MÜHENDİSLİĞİ	447	96	543
77	SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ	303	233	536
78	TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ	263	272	535
79	MADEN MÜHENDİSLİĞİ	451	78	529
80	ADALET	323	196	519
81	ANESTEZİ	252	235	487
82	BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ	445	35	480
83	SPOR YÖNETİCİLİĞİ	433	37	470
84	TIBBİ DOKÜMANTASYON VE SEKRETERLİK	243	224	467
85	SİNEMA VE TELEVİZYON	302	164	466
86	GRAFİK TASARIMI	250	200	450
87	FELSEFE	271	168	439
88	İÇ MİMARLIK	161	267	428
89	ULUSLARARASI TİCARET VE LOJİSTİK YÖNETİMİ	300	113	413
90	HALKLA İLİŞKİLER VE REKLAMCILIK	245	161	406
91	ULUSLARARASI İLAHİYAT	232	174	406
92	TURİZM REHBERLİĞİ	322	81	403
93	ELEKTRONİK VE HABERLEŞME MÜHENDİSLİĞİ	310	84	394
94	EKONOMİ	265	127	392
95	PEYZAJ MİMARLIĞI	188	201	389
96	TIBBİ GÖRÜNTÜLEME TEKNİKLERİ	218	163	381
97	SAĞLIK KURUMLARI İŞLETMECİLİĞİ	205	171	376
98	EKONOMETRİ	289	85	374
99	ANTRENÖRLÜK ÖĞRETMENLİĞİ	352	16	368
100	EKONOMİ VE FİNANS	260	104	364

YÖK - Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi'nden derlenmiştir.

